Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/6233

2025 11 21

KOMISIJOS PRANEŠIMAS
ES bendros gaminių saugos teisės aktų sistemos taikymo gairės įmonėms

(Tekstas svarbus EEE)

(C/2025/6233)

TURINYS

1. **Įvadas** ... 2

1.1 Kurioms įmonėms taikomos pareigos pagal RBGS? ... 2

1.2 Kas yra saugus gaminys? ... 4

2. **Kokia yra RBGS taikymo sritis?** ... 6

2.1. Kokių rūšių gaminiams ir pardavimo kanalams taikomas RBGS? ... 6

2.2. Nuoroda į derinamuosius ES teisės aktus ir kitus ES teisės aktus ... 7

2.3. Kokie gaminiai nepatenka į RBGS taikymo sritį? ... 8

3. **Mano pareigos** ... 8

3.1. Ekonominės veiklos vykdytojai ... 9

3.1.1. Esu gamintojas. Kokios mano pareigos pagal RBGS? ... 9

Gamintojo kontrolinis sąrašas ... 17

3.1.2. Esu įgaliotasis atstovas. Kokios mano pareigos pagal RBGS? ... 18

Įgaliotojo atstovo kontrolinis sąrašas ... 19

3.1.3. Esu importuotojas. Kokios mano pareigos pagal RBGS? ... 19

Importuotojo kontrolinis sąrašas ... 24

3.1.4. Esu platintojas. Kokios mano pareigos pagal RBGS? ... 25

Platintojo kontrolinis sąrašas ... 27

3.1.5. Esu realizavimo paslaugų teikėjas. Kokios mano pareigos pagal RBGS? ... 28

Realizavimo paslaugų teikėjo kontrolinis sąrašas ... 28

3.2. Ekonominės veiklos vykdytojas taip pat prisiima atsakingo asmens vaidmenį ... 28

Atsakingo asmens ES kontrolinis sąrašas ... 30

3.3. Elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai ... 31

Elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjų kontrolinis sąrašas ... 33

3.4. Bendrosios pareigos ir priemonės ... 34

3.4.1. Informuoti vartotojus apie gaminių atšaukimus ir perspėjimus dėl saugos ... 34

3.4.2. Kokias teisių gynimo priemones turėčiau pasiūlyti vartotojams, jei inicijuoju gaminio atšaukimą dėl saugos? ... 36

3.4.3. Kas yra portalas „Safety Business Gateway“? ... 38

3.4.4. Esminis pakeitimas ... 39

3.4.5. Bendradarbiavimas su rinkos priežiūros institucijomis ... 39

4. **Kur rasti daugiau informacijos?** ... 39

5. **Išvada** ... 41

1. **Įvadas**

2024 m. gruodžio 13 d. naujuoju **Reglamentu (ES) 2023/988 dėl bendros gaminių saugos (toliau – RBGS)** ([1]) nustatyta nauja bendra vartotojų ne maisto gaminių saugos ES sistema. Juo taip pat panaikinta ankstesnė Direktyva dėl bendros gaminių saugos (Direktyva 2001/95/EB) ([2]).

Gairėmis, kurių reikalaujama pagal RBGS 17 straipsnio 2 dalį, siekiama padėti įmonėms, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), įskaitant labai mažas įmones, geriau suprasti ir vykdyti savo pareigas pagal šį naują reglamentą. Todėl rengdama šias gaires Komisija konsultavosi su MVĮ ir labai mažų įmonių atstovais RBGS MVĮ diskusijų forume ir taip pat atsižvelgė į suinteresuotųjų subjektų iškeltus klausimus dėl RBGS aiškinimo pirmaisiais jo įgyvendinimo metais.

Pagrindinis RBGS tikslas – užtikrinti, kad ES rinkai būtų pateikiami arba tiekiami tik saugūs gaminiai. Svarbu apsaugoti ES vartotojus nuo pavojingų gaminių ir užtikrinti vienodas sąlygas įmonėms.

RBGS nustatytas bendrasis saugos reikalavimas, kad **ekonominės veiklos vykdytojai ES rinkai turėtų pateikti arba tiekti tik saugius gaminius**. RBGS nustatytas nuoseklus gaminių saugos būtiniausių reikalavimų, kurių įmonės turi laikytis, kad ES rinkoje būtų užtikrintas tik saugių gaminių cirkuliavimas, rinkinys. Jis taikomas gaminiams, jei pagal Sąjungos teisę nėra konkrečių nuostatų, kuriomis būtų siekiama to paties tikslo ir kuriomis būtų reglamentuojama atitinkamų gaminių sauga arba su tokiu gaminiu susijusi rizika.

Nacionalinės rinkos priežiūros institucijos užtikrina RBGS nustatytų pareigų vykdymą. Jos tikrina, ar ES rinkoje esantys gaminiai yra saugūs ir ar įmonės vykdo savo pareigas. Aptikus pavojingą gaminį, valstybės narės viena kitą informuoja per ES skubių įspėjimų sistemą „Safety Gate“, kurią valdo Europos Komisija; visuomenė informuojama per portalą „Safety Gate“ ([3]). Valstybės narės taip pat gali skirti baudas įmonėms, pažeidusioms savo pareigas pagal RBGS.

Šios gairės yra rekomendacinis dokumentas, nes teisinę galią turi tik pačių ES teisės aktų tekstai. Bet koks autoritetingas teisės aiškinimas turi būti grindžiamas RBGS ar kitų atitinkamų Sąjungos teisės aktų tekstu. Teisiškai privalomas ES teisės aktų aiškinimas priklauso išimtinei Europos Sąjungos Teismo kompetencijai. Šiame vadove išreikštas požiūris negali iš anksto nulemti Komisijos pozicijos būsimose Teisingumo Teismo bylose.

Informacija, pateikiama šiose gairėse, yra bendro pobūdžio ir nesiejama su jokiu konkrečiu asmeniu ar subjektu.

Nei Europos Komisija, nei joks asmuo, veikiantis Europos Komisijos vardu, nėra atsakingas už tai, kaip toliau nurodyta informacija gali būti panaudota. Šios gairės atspindi padėtį jų rengimo metu. Todėl vėliau siūlomos gairės gali būti pakeistos.

1.1 **Kurioms įmonėms taikomos pareigos pagal RBGS?**

Visos tiekimo grandinėje dalyvaujančios įmonės turi atlikti tam tikrą vaidmenį užtikrinant gaminių saugą, todėl jos turi vykdyti atitinkamas pareigas.

RBGS nustatytos pareigos yra taikytinos visų dydžių įmonėms ([4]).

([1]) 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/988 dėl bendros gaminių saugos, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1828 ir panaikinamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB bei Tarybos direktyva 87/357/EEB, (OL L 135, 2023 5 23, p. 1).

([2]) 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL L 11, 2002 1 15, p. 4–17).

([3]) Portalo „Safety Gate“ svetainė: https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home.

([4]) Išskyrus tam tikras elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjų pareigas, kaip paaiškinta šių gairių 3.3 punkte.

Apskritai RBGS išskiriamos dvi pagrindinės įmonių kategorijos:

A) **ekonominės veiklos vykdytojai**: gamintojas, įgaliotasis atstovas, importuotojas, platintojas, realizavimo paslaugų teikėjas arba bet koks kitas fizinis arba juridinis asmuo, kuriam taikomos pareigos, susijusios su gaminių gamyba ar gaminių tiekimu rinkai, pagal RBGS.

— Gamintojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris gamina gaminį arba užsako jį suprojektuoti arba pagaminti ir jį parduoda to asmens vardu arba naudodamas jo prekių ženklą.

— Įgaliotasis atstovas – ES įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, gavęs gamintojo rašytinį įgaliojimą veikti to gamintojo vardu ir atlikti nurodytas užduotis, susijusias su gamintojo pareigomis pagal RBGS.

— Importuotojas – bet koks ES įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, pateikiantis trečiosios valstybės gaminį ES rinkai.

— Platintojas – bet koks tiekimo grandinėje dalyvaujantis fizinis arba juridinis asmuo, kuris tiekia gaminį rinkai, tačiau nėra nei gamintojas, nei importuotojas.

— Realizavimo paslaugų teikėjas – bet koks fizinis arba juridinis asmuo, kuris vykdydamas komercinę veiklą siūlo bent dvi iš šių paslaugų: sandėliavimo, pakavimo, adresavimo arba siuntimo, neturėdamas nuosavybės teisių į su tomis paslaugomis susijusius gaminius, išskyrus pašto paslaugas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/67/EB 2 straipsnio 1 punkte, siuntų pristatymo paslaugas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/644 2 straipsnio 2 punkte, ar bet kokias kitas pašto paslaugas arba krovinių vežimo paslaugas.

— Už ES rinkai pateiktus gaminius atsakingas asmuo (toliau – atsakingas asmuo) – ES įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas, atsakingas už užduočių, nustatytų Rinkos priežiūros reglamento (Reglamentas (ES) 2019/1020) 4 straipsnio 3 dalyje ir RBGS (išsamesnė informacija apie šias užduotis pateikta 3.2 punkte);

B) **elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai.**

Elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai teikia tarpininkavimo paslaugas, susijusias su prekiautojų, kurie yra trečiosios šalys, ir vartotojų pasiūlymais (verslas vartotojui), naudodamiesi elektronine sąsaja, kaip bendrai nustatyta pagal Reglamentą (ES) 2022/2065 (Skaitmeninių paslaugų aktas, toliau – SPA).

Pagal RBGS terminas **„prekiautojas“** reiškia bet kurį fizinį arba juridinį asmenį, kuris veikia, be kita ko, per bet kurį asmenį, veikiantį to fizinio ar juridinio asmens vardu, siekdamas su komercine veikla, verslu, amatu ar profesija susijusių tikslų.

Sandoriai „vartotojas vartotojui“ nepatenka į RBGS taikymo sritį.

Jūsų įmonė gali patekti daugiau nei į vieną įmonės kategoriją, priklausomai nuo to, kokią paslaugą ji teikia skirtingiems gaminiams. Jūsų siūloma paslauga konkrečiam gaminiui lemia, ar veikiate kaip ekonominės veiklos vykdytojas, ar kaip elektroninės prekyvietės paslaugos teikėjas.

1 pavyzdys. *Gaminius perparduodanti įmonė gali būti i) iš gamintojo įsigytų ir rinkoje perparduodamų gaminių platintoja ir ii) gaminių, kuriuos ji pervadino ir parduoda savo vardu, gamintoja.*

2 pavyzdys. *Elektroninės prekyvietės paslaugos teikėjas gali būti laikomas i) gaminių, kuriems jis teikia tik tarpininkavimo paslaugą (-as), elektroninės prekyvietės paslaugos teikėju; ii) realizavimo paslaugų teikėju gaminiams, kuriems jis teikia realizavimo paslaugas, ir iii) gaminių, parduodamų jo vardu, gamintoju.*

⇨ **Atitinkamuose šių gairių skirsniuose rasite informacijos apie tai, kokios jums taikomos su gaminių sauga susijusios ir RBGS nustatytos pareigos.**

Šiose gairėse paaiškinama, kokios yra jūsų pareigos pagal RBGS.

Šios pareigos turi būti vykdomos nuo **2024 m. gruodžio 13 d.** ir **yra taikomos visiems ES rinkoje cirkuliuojantiems gaminiams, kuriems taikomas RBGS (nepriklausomai nuo jų gamybos vietos)**.

Valstybės narės negali neleisti tiekti rinkai gaminių, kuriems taikoma ankstesnė Direktyva dėl bendros gaminių saugos ([5]), kurie atitinka tą direktyvą ir kurie rinkai buvo pateikti anksčiau nei 2024 m. gruodžio 13 d.

RBGS apima daug įvairių gaminių, todėl jame nenustatomos konkrečios pareigos pagal sektorius. Kalbant apie gaminius, kuriems taikomos konkrečios ES sektorių taisyklės, RBGS papildo šias sektorių taisykles (kaip išsamiau paaiškinta šių gairių 2.2 punkte).

Atminkite, kad saugių gaminių teikimas vartotojams yra ne tik teisinis reikalavimas, bet ir didina pasitikėjimą jūsų įmone.

1.2 Kas yra saugus gaminys?

RBGS reikalaujama, kad rinkai būtų pateikiami tik **saugūs** gaminiai. Tai vadinama **bendruoju saugos reikalavimu**.

Gaminys laikomas saugiu, jei jo naudojimas įprastomis ar pagrįstai numatomomis naudojimo sąlygomis, įskaitant faktinę naudojimo trukmę, nekelia jokio pavojaus arba kelia tik priimtiną minimalų pavojų, kuris yra suderinamas su gaminio naudojimu ir todėl laikomas atitinkančiu aukštą vartotojų sveikatos apsaugos ir saugos lygį.

Atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos nustatytą sveikatos apibrėžtį, ši apibrėžtis taip pat apima pavojų **psichikos sveikatai**. Pavyzdžiui, jūsų gaminio dizainas ir numatomas naudojimas neturėtų kelti pavojaus vartotojų kognityviniams gebėjimams, sukelti depresijos, nerimo ar pabloginti miego kokybę.

Taip pat reikia atsižvelgti į pavojų aplinkai tiek, kiek gaminys kelia pavojų vartotojų sveikatai ir saugai.

Todėl, siekiant įvykdyti bendrąjį saugos reikalavimą, turi būti atliekamas **galimo pavojaus**, kurį gaminys gali kelti vartotojų sveikatai ir saugai, vertinimas (pavojaus vertinimas), atsižvelgiant į visus svarbius gaminio aspektus, ir jis turi būti suprojektuotas taip, kad tas pavojus būtų pašalintas.

Laikoma, kad gaminys yra saugus, jei dėl kiekvieno pavojaus, kurį jis gali kelti saugai, jis atitinka atitinkamus taikytinus Europos standartus, kurių nuoroda buvo paskelbta ES oficialiajame leidinyje ([6]), arba, jei tokių standartų nėra, atitinka nacionalinius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus valstybės narės, kurioje jis tiekiamas rinkai, teisėje. Kitaip tariant, bus daroma prielaida, kad tokie gaminiai atitinka bendrąjį saugos reikalavimą – **atitikties prezumpcija** ([7]).

([5]) 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL L 11, 2002 1 15, p. 4).

([6]) Žr. pvz., 2019 m. spalio 9 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2019/1698 dėl gaminiams taikomų Europos standartų, parengtų siekiant užtikrinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos įgyvendinimą, (OL L 259, 2019 10 10, p. 65–74).

([7]) Svarbu pažymėti, kad dėl čia aprašytos atitikties bendrajam saugos reikalavimui prezumpcijos rinkos priežiūros institucijoms neužkertamas kelias imtis visų tinkamų priemonių pagal RBGS, jei yra įrodymų, kad, nepaisant tokios prezumpcijos, gaminys yra pavojingas (žr. RBGS 7 straipsnio 3 dalį).

Kokie yra Europos standartai ir kaip juos taikyti?

Kai kuriose srityse ir dėl tam tikrų gaminių Europos Komisija prašo vienos iš oficialių standartizacijos organizacijų (CEN, CENELEC ir ETSI) parengti standartus, kurie atspindėtų RBGS nustatytą bendrąjį saugos reikalavimą ir jį pakeistų į technines normas. Nuorodos į šiuos standartus skelbiamos *ES oficialiajame leidinyje*. Šie standartai leidžia daryti **atitikties šiam bendrajam saugos reikalavimui prezumpciją** – kad kuriant gaminius pagal šiuos standartus atsižvelgta į **pavojų, įtrauktą į šiuos standartus**. Standartų, kuriais remiamas RBGS, sąrašas reguliariai atnaujinamas ir skelbiamas viešai ([8]). Europos standartai, kurių nuorodos buvo paskelbtos pagal Direktyvą 2001/95/EB, ir toliau leidžia preziumuoti atitiktį RBGS nustatytam bendrajam saugos reikalavimui. Šiuos Europos standartus galima rasti **nacionalinių standartizacijos organizacijų kataloge**.

Nors šie standartai **nėra teisiškai privalomi**, ekonominės veiklos vykdytojai raginami taikyti šiuos standartus, kai jie yra nustatyti. Jie raginami todėl, kad šių standartų laikymasis yra **paprastas būdas** jiems įvykdyti savo **pareigą ES rinkai pateikti tik saugius gaminius**. Europos standartuose iš tiesų aiškiai nustatyti techniniai reikalavimai ir bandymo metodai, kuriais padedama užtikrinti gaminių saugą.

Kadangi techniniai standartai nėra privalomi, gamintojai, siekdami įrodyti savo gaminių saugą, visada gali taikyti kitus, viduje nustatytus metodus. Tačiau tiems gaminiams nebus taikoma atitikties bendrajam saugos reikalavimui prezumpcija, ir gamintojas turės tiksliai parodyti, kaip buvo atsižvelgta į nustatytą pavojų saugai (pavojus pašalintas arba sumažintas). Todėl naudojant Europos standartus įmonėms lengviau laikytis reikalavimų, susijusių su į tuos standartus įtrauktais aspektais.

Gali atsitikti ir taip, kad tam tikram gaminiui nėra nustatyta standarto. Tada ekonominės veiklos vykdytojai turėtų imtis kitų priemonių, kad užtikrintų gaminių saugą ir ją įrodytų. Daugiau praktinės informacijos apie tai pateikta 3.1.1 skirsnyje.

Kaip atsižvelgti į atsargumo principą?

Pagal **atsargumo principą** reikalaujama, kad atsargumo priemonių būtų imamasi tada, kai yra pagrindo abejoti gaminio poveikio žmonių sveikatai saugumu.

RBGS I skyriuje aiškiai nurodomas atsargumo principas, pabrėžiant, kad visi subjektai, kuriems taikomos RBGS pareigos, vykdydami šias pareigas turi tinkamai atsižvelgti į atsargumo principą.

Tai reiškia, kad visos įmonės (ekonominės veiklos vykdytojai arba elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai), vykdydamos savo atitinkamas pareigas pagal RBGS, turi tinkamai atsižvelgti į atsargumo principą.

Pavyzdys. *Jei esate gamintojas, į atsargumo principą turėtumėte tinkamai atsižvelgti atlikdami pavojaus analizę vidaus lygmeniu ir rengdami savo gaminio techninius dokumentus arba kai jums reikia imtis taisomųjų priemonių arba pranešti apie bet kokius požymius, kad jūsų gaminys yra pavojingas. Atsižvelgę į atsargumo principą dar projektavimo etape galite užtikrinti, kad jūsų gaminys bus suprojektuotas saugiai.*

Trumpai tariant, **pagal atsargumo principą reikalaujama, kad visi ekonominės veiklos vykdytojai aktyviai užkirstų kelią žmonių sveikatai kylančiam pavojui** ir, kiek įmanoma, numatytų, kokį pavojų gali kelti gaminys.

([8]) Sąrašas pateiktas 2019 m. spalio 9 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2019/1698 dėl gaminiams taikomų Europos standartų, parengtų siekiant užtikrinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos įgyvendinimą, (OL L 259, 2019 10 10, p. 65–74).

2. **Kokia yra RBGS taikymo sritis?**

2.1. **Kokių rūšių gaminiams ir pardavimo kanalams taikomas RBGS?**

Gaminiai, kuriems taikomas RBGS

RBGS apima **vartotojų gaminius**.

Tačiau gaminiams, sukurtiems tik profesionaliam naudojimui, bet paskui patekusiems į vartotojų rinką, taip pat turėtų būti taikomas RBGS, nes jie gali kelti pavojų vartotojų sveikatai ir saugai, kai jie yra naudojami pagrįstai numatomomis naudojimo sąlygomis. Pavyzdys būtų tipiniai renovacijos ir statybos produktai, parduodami „pasidaryk pats“ parduotuvėse, kurios parduoda tiesiogiai paprastiems vartotojams.

RBGS **gaminio apibrėžtis yra pakankamai plati, kad apimtų bet kokį daiktą**, kuris yra materialus, nematerialus arba mišraus pobūdžio. Ji **apima mobiliųjų programėlių ir programinės įrangos gaminius**, įskaitant, pavyzdžiui, pokalbių robotus, ir joje nustatyti jų saugos reikalavimai. Ši apibrėžtis taip pat leidžia taikyti RBGS sistemą gaminiams, kurie ateityje gali pasirodyti ES vartotojų rinkose.

RBGS taikomas rinkai pateiktiems ar patiektiems **naujiems, panaudotiems, pataisytiems ar atnaujintiems gaminiams**. Todėl RBGS nustatytos pareigos visapusiškai taikomos naudotiems, rekonstruotiems ir atnaujintiems gaminiams, įskaitant pataisytus gaminius, kai juos rinkai pateikia arba tiekia ekonominės veiklos vykdytojas (netaikoma pačių vartotojų pataisytiems gaminiams). Jis netaikomas gaminiams, kurie, prieš juos naudojant, turi būti pataisyti ar atnaujinti, jei tie gaminiai buvo pateikti ar patiekti rinkai ir yra aiškiai pažymėti kaip tokie.

RBGS nustatytos pareigos taikomos gaminiams, **pateiktiems arba tiekiamiems rinkai nuo 2024 m. gruodžio 13 d.**, ir **visiems tą dieną ar vėliau pateiktiems gaminių pasiūlymams**. Šiomis aplinkybėmis gaminiai, kuriems taikoma ankstesnė Direktyva dėl bendros gaminių saugos ir kurie atitinka tą direktyvą ir buvo pateikti rinkai iki 2024 m. gruodžio 13 d., gali būti tiekiami rinkai ir po 2024 m. gruodžio 13 d.

Tai reiškia, kad, pavyzdžiui, nauji reikalavimai pagal RBGS nurodyti ant gaminio arba jo pakuotės tam tikrą atsekamumo ir gaminio saugos informaciją netaikomi gaminiams, kurie buvo pateikti rinkai iki 2024 m. gruodžio 13 d.

Nepamirškite, kad pateikimas rinkai reiškia gaminio tiekimą Sąjungos rinkai pirmą kartą. Tai turi būti nustatyta kiekvieno konkretaus gaminio vieneto lygmeniu.

Pardavimo kanalai, kuriems taikomas RBGS

RBGS užtikrinama, kad vartotojai galėtų naudotis saugiais gaminiais, nepriklausomai nuo to, kurį pardavimo kanalą jie pasirenka. **Todėl RBGS apima visų rūšių pardavimo kanaluose parduodamų gaminių saugą, įskaitant prekybą internetu ir kitų rūšių nuotolinę prekybą**. RBGS taip pat užtikrinama, kad vartotojai, pirkdami gaminį internetu arba naudodamiesi kitų rūšių nuotoline prekyba, turėtų prieigą prie tos pačios gaminio ir saugos informacijos, kaip ir fizinėje parduotuvėje.

Internetu ar kitomis nuotolinės prekybos priemonėmis siūlomi pirkti gaminiai laikomi tiekiamais rinkai, jei pasiūlymas skirtas vartotojams Sąjungoje. Išnagrinėjus kiekvieną konkretų atvejį, pasiūlymas pirkti laikomas skirtu vartotojams ES, jei atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas nukreipia savo veiklą į vieną ar daugiau valstybių narių. Svarbūs veiksniai, į kuriuos reikėtų atsižvelgti nagrinėjant kiekvieną konkretų atvejį, yra šie ([9]):

— geografinės vietovės, į kurias galima išsiųsti;

— kalbos, kuriomis teikiamas pasiūlymas arba galima užsisakyti;

— mokėjimo priemonė ir

— valstybės narės valiutos arba vienoje iš valstybių narių įregistruoto domeno vardo naudojimas.

([9]) Taip pat žr. RBGS 21 konstatuojamąją dalį.

2.2. **Nuoroda į derinamuosius ES teisės aktus ir kitus ES teisės aktus**

RBGS **papildo derinamuosius ES teisės aktus** ([10]) ir taip suteikia **apsaugos sistemą** dėl visų ES rinkoms pateikiamų ar tiekiamų gaminių.

— RBGS taikomas gaminiams, kurie buvo pateikti arba tiekiami rinkai tiek, kiek ES teisėje, kuria reglamentuojama atitinkamų gaminių sauga, nėra nustatyta konkrečių nuostatų, kuriomis būtų siekiama to paties tikslo.

— Kai gaminių saugą reglamentuoja ES teisėje nustatyti konkretūs saugos reikalavimai, RBGS taikomas tik tiems aspektams, rizikai ar rizikos kategorijoms, kurių nereglamentuoja tie reikalavimai.

Pavyzdys. *Pavyzdžiui, RBGS visapusiškai taikomas, inter alia, vaikų priežiūros prekėms, gimnastikos įrangai ir baldams, nes šioms gaminių kategorijoms netaikomi konkretūs reikalavimai, nustatyti kituose ES teisės aktuose. Kalbant apie žemosios įtampos įtaisus, RBGS vis tiek būtų taikomas kai kuriems su naujomis technologijomis susijusiems aspektams, pavyzdžiui, savarankiško mokymosi pajėgumams, jei jiems netaikoma ES žemosios įtampos direktyva* ([11]). *RBGS taip pat apims mažos rizikos dirbtinio intelekto (DI) gaminių pavojų dėl saugos. Be to, RBGS nustatytos elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjų pareigos taip pat taikomos gaminiams, kuriems pagal kitus ES teisės aktus taikomi specialūs saugos reikalavimai.*

Kalbant apie **gaminius**, **kuriems jau taikomi konkretūs reikalavimai, nustatyti derinamuosiuose ES teisės aktuose**:

Atsižvelgiant į pirmiau nurodytas sąlygas **taikomi** šie skyriai:

✓ I skyrius. Bendrosios nuostatos;

✓ II skyrius. Saugos reikalavimai: šis skyrius taikomas tik rizikai ar rizikos kategorijoms, kurioms netaikomi derinamieji ES teisės aktai;

✓ III skyriaus 2 skirsnis. Ekonominės veiklos vykdytojų pareigos, susijusios su nuotoline prekyba, ataskaitų apie su gaminiais susijusius nelaimingus atsitikimus teikimu ir nuostatomis dėl informacijos teikimo elektroniniu formatu;

✓ IV skyrius. Elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai;

✓ VI skyrius. Skubių įspėjimų sistema „Safety Gate“ ir portalas „Safety Business Gateway“

✓ VIII skyrius. Teisė gauti informaciją ir teisių gynimą.

Šie skyriai **netaikomi**:

✓ III skyriaus 1 skirsnis (pirmesnėje pastraipoje nepaminėtų ekonominės veiklos vykdytojų pareigų dalis);

✓ V skyrius. Rinkos priežiūra ir įgyvendinimas;

✓ VII skyrius. Komisijos vaidmuo ir vykdymo užtikrinimo veiksmų koordinavimas, ir

✓ IX–XI skyriai. Tarptautinis bendradarbiavimas, finansinės nuostatos, baigiamosios nuostatos.

([10]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011, (OL L 169, 2019 6 25, p. 1–44), I priede pateiktas Sąjungos teisės aktų sąrašas ir bet kuris kitas Sąjungos teisės aktas, kuriuo derinamos gaminių, kuriems tas reglamentas taikomas, pardavimo sąlygos.

([11]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/35/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su tam tikrose įtampos ribose skirtų naudoti elektros įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo (nauja redakcija) (OL L 96, 2014 3 29, p. 357–374).

RBGS yra susijęs su Rinkos priežiūros reglamentu ([12]), nes kelios to reglamento nuostatos, visų pirma susijusios su rinkos priežiūros institucijų įgaliojimais, taip pat taikomos gaminių, kuriems taikomas RBGS, priežiūrai ([13]). Be to, savaime suprantama, kad RBGS taip pat yra **glaudžiai susijęs su kitais atitinkamais ES teisės aktais** dėl neteisėto turinio internete, įskaitant Skaitmeninių paslaugų aktą ([14]).

2.3. **Kokie gaminiai nepatenka į RBGS taikymo sritį?**

Į RBGS taikymo sritį **nepatenka šie gaminiai ir gaminių grupės**:

a) žmonėms skirti vaistai ir veterinariniai vaistai;

b) maisto produktai;

c) pašarai;

d) gyvi augalai ir gyvūnai, riboto naudojimo genetiškai modifikuoti organizmai ir genetiškai modifikuoti mikroorganizmai, taip pat augaliniai ir gyvūniniai produktai, tiesiogiai susiję su augalų ir gyvūnų būsimu dauginimusi;

e) šalutiniai gyvūniniai produktai ir jų gaminiai;

f) augalų apsaugos produktai;

g) įrenginiai, kuriais vartotojai važiuoja ar keliauja, jei tuos įrenginius tiesiogiai eksploatuoja paslaugos teikėjas, teikdamas vartotojams skirtą transporto paslaugą, ir kurių vartotojai patys neeksploatuoja;

h) orlaiviai, nurodyti Reglamento (ES) 2018/1139 2 straipsnio 3 dalies d punkte, ir

i) antikvariniai daiktai (t. y. gaminiai, kaip antai kolekciniai daiktai ar meno kūriniai, kurių atžvilgiu vartotojai negali pagrįstai tikėtis, kad jie atitinka šiuolaikinius saugos standartus).

Be to, RBGS netaikomas **gaminiams, kurie, prieš juos naudojant, turi būti pataisyti ar atnaujinti**, jei tie gaminiai buvo pateikti ar patiekti rinkai ir yra aiškiai pažymėti kaip tokie. Vis dėlto jis būtų taikomas naudotiems gaminiams, pataisytiems, atnaujintiems arba atnaujintiems gaminiams, pateiktiems arba tiekiamiems rinkai.

Paslaugos nepatenka į RBGS taikymo sritį, tačiau RBGS taikomas **gaminiams, kurie vartotojams teikiami teikiant paslaugą**. Pavyzdžiui:

— vartotojams tiekiamiems gaminiams, kurie naudojami ne paslaugų teikėjo patalpose (pvz., nuomojamiems dviračiams);

— gaminiams, naudojamiems paslaugų teikėjo patalpose, jei vartotojai patys aktyviai valdo gaminį (pvz., kūno rengybos mašinoms kūno rengybos centruose);

— gaminiams, kuriuos vartotojai tiesiogiai naudoja, kai jiems teikiama paslauga, net jei toks naudojimas yra pasyvus (pvz., paslaugų teikėjai šiuos gaminius naudoja teikdami paslaugą vartotojams, kaip antai kosmetikos gaminius, naudojamus kosmetikos salonuose, ar tatuiruočių dažus, naudojamus tatuiruočių salonuose).

3. **Mano pareigos**

Kad suprastumėte, kokios yra jūsų pareigos pagal RBGS, pirmiausia turite nustatyti, kokį vaidmenį atliekate naudodami gaminius.

Pagal naujus ir besiformuojančius sudėtingus verslo modelius tas pats verslo subjektas gali teikti įvairias paslaugas.

([12]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1–44).
([13]) Žr. RBGS 23 straipsnį.
([14]) 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB, (Skaitmeninių paslaugų aktas), (OL L 277, 2022 10 27, p. 1–102).

Priklausomai nuo paslaugų, kurias teikiate dėl konkretaus gaminio, pobūdžio, pagal RBGS galite priklausyti vienai ar daugiau iš įmonių kategorijų, susijusių su šiuo konkrečiu gaminiu ([15]):

— jei jūs, kaip įmonė, dėl tam tikro gaminio **teikiate tik internetines tarpininkavimo paslaugas** (pvz., leidžiate į jūsų sąsają įtraukti trečiųjų šalių pasiūlymus), parduodant tą konkretų gaminį esate laikomas **elektroninės prekyvietės paslaugos teikėju**, todėl privalote atitikti RBGS IV skyriaus reikalavimus ir kitas RBGS nuostatas, konkrečiai skirtas elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjams;

— jei taip pat veikiate kaip ekonominės veiklos vykdytojas, tiekiantis kitą gaminį (-ius) (pvz., siūlote savo prekės ženklo gaminius, veikiate kaip platintojas ar importuotojas arba teikiate realizavimo paslaugas), privalote vykdyti atitinkamas RBGS III skyriuje nustatytas pareigas ir laikytis kitų RBGS nuostatų, skirtų ekonominės veiklos vykdytojams apskritai arba konkretiems ekonominės veiklos vykdytojams.

Pavyzdys. *Įmonė teikia elektroninės prekyvietės paslaugą. Jei ši įmonė šioje elektroninėje sąsajoje siūlo savo prekės ženklo gaminį, ji būtų laikoma ekonominės veiklos vykdytoju (gamintoju), net jei pati įmonė jo negamino.*

— jei esate **atsakingas asmuo** arba teikiate paslaugas kaip atsakingas asmuo (pvz., veikdami kaip trečiosios šalies gamintojo įgaliotasis atstovas arba realizavimo paslaugų teikėjas), turite vykdyti atsakingo asmens pareigas (daugiau informacijos apie atsakingą asmenį pateikta 3.2 punkte).

Primygtinai rekomenduojama atidžiai išanalizuoti paslaugas, kurias siūlote naudodami gaminius, kad nustatytumėte, į kurią konkretaus produkto kategoriją (-as) patenkate. Nepamirškite, kad galite priklausyti skirtingoms įmonių kategorijoms dėl skirtingų gaminių, todėl gali tekti vienu metu vykdyti skirtingas pareigas.

Toliau aprašytos pareigos nepažeidžia jūsų pareigų, nustatytų kituose derinamuosiuose Sąjungos teisės aktuose arba kituose ES teisės aktuose, ir jas papildo.

3.1. **Ekonominės veiklos vykdytojai**

3.1.1. **Esu gamintojas. Kokios mano pareigos pagal RBGS?**

Kas yra gamintojas?

RBGS gamintojas apibrėžiamas kaip „fizinis arba juridinis asmuo, kuris gamina gaminį arba užsako jį suprojektuoti arba pagaminti **ir** jį parduoda to asmens vardu arba naudodamas jo prekių ženklą“.

Pirma, gamintojas pirmiausia turi būti pagaminęs gaminį arba užsakęs jį suprojektuoti arba pagaminti jo vardu. Antra, jis turi parduoti gaminį savo vardu arba naudodamas savo prekių ženklą.

([15]) Tai nereiškia, kad dėl kito gaminio, dėl kurio teikiate kitas paslaugas, patenkate į kitą įmonių kategoriją (kategorijas) pagal RBGS. Ta pati įmonė gali būti priskirta kelioms įmonių kategorijoms, priklausomai nuo vaidmens, kurį (-iuos) ji atlieka kiekvieno gaminio, kurį naudoja, atžvilgiu.

Todėl fiziniai ar juridiniai asmenys laikomi gamintojais, jei jie parduoda gaminį savo vardu (net jei patys jo negamina); be to, jie taip pat laikomi gamintojais, jei jie iš esmės pakeičia kito asmens pagamintą gaminį ir patys pateikia jį rinkai.

Pavyzdys. Įmonė A perka puodelius iš kitos įmonės B, kuri juos pagamino. Įmonė A juos paženklina savo logotipu ir parduoda vartotojams. Įmonė A tampa šių puodelių gamintoja ir jai taikomos gamintojo pareigos pagal RBGS.

Jums, kaip gamintojui, tenka svarbiausias vaidmuo užtikrinant gaminių saugą, nes esate susijęs su visais gaminio etapais, pradedant jo projektavimu.

Jūsų bendra pareiga – užtikrinti, kad gaminiai, kuriuos pateikiate rinkai, būtų suprojektuoti ir pagaminti taip, kad jie būtų saugūs.

Kaip projektuoti saugius gaminius? Vidaus rizikos analizės svarba

Jūs privalote pateikti arba tiekti tik tuos gaminius, kurie yra saugiai suprojektuoti. Šiuo tikslu turite atlikti **vidaus rizikos analizę**, t. y. atlikti tinkamą **gaminio rizikos vertinimą**.

Vertindami gaminio saugą turite atsižvelgti **į tam tikrus aspektus**. RBGS pateikiamas nebaigtinis aspektų, į kuriuos reikia atsižvelgti analizuojant galimą konkretaus gaminio keliamą pavojų, sąrašas.

Pirmiausia turite atsižvelgti į gaminio **savybes**. Tai, be kita ko, jo dizainas, techninės savybės, sudėtis, pakuotė ir instrukcijos.

Jei jūsų gaminys gali būti naudojamas kartu su kitais gaminiais, taip pat turite atsižvelgti į **jūsų gaminio poveikį** šiems kitiems gaminiams ir **poveikį, kurį kiti gaminiai** gali turėti jūsų gaminiui. Pavyzdžiui, programinė įranga arba jos atnaujinimas gali sukelti prietaiso perkaitimą, nes dėl jų prietaiso procesorius gali veikti pernelyg intensyviai.

Taip pat turėsite apsvarstyti, kaip **pateikti** savo gaminį ir kokią saugos informaciją, etiketę, įspėjimą ir saugaus jo naudojimo ir šalinimo instrukcijas turite pritvirtinti ant savo gaminio ar jo pakuotės. Pavyzdžiui, priklausomai nuo gaminio pobūdžio, jums gali reikėti ženklinti gaminį nurodant, kokio amžiaus vaikams jis yra tinkamas, taip pat pridėti atitinkamus įspėjimus ir instrukcijas.

Taip pat reikia atsižvelgti į jūsų gaminį naudojančių **vartotojų kategorijas**. Ypatingą dėmesį turite skirti galimam pavojui, kurį jūsų gaminiai gali kelti pažeidžiamiems **vartotojams** (pvz., vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir t. t.) ir atsižvelgti į tokias savybes kaip naudotojo **lytis**.

Pavyzdys. Priklausomai nuo gaminio pobūdžio, jums gali reikėti atsižvelgti į tai, kad moterys paprastai yra mažesnės nei vyrai, todėl galimas gaminio keliamas pavojus gali priklausyti nuo įvairių galimų žmogaus kūno apimčių.

Be to, turite atsižvelgti į savo gaminio **išvaizdą**, ypač kai jis gali suklaidinti vartotojus. Tai daugiausia taikoma:

— **į maistą panašiems gaminiams**. Turite įvertinti, ar jūsų produktas atrodo panašus į maistą ir gali paskatinti vartotojus dėti jį į burną. Tokie gaminiai galėtų būti, pavyzdžiui, dekoratyviniai gaminiai, kurie atrodo kaip vaisiai, arba muilo gabalėlis, kuris atrodo kaip pyragaitis ir kurio atsikandus gali atskilti smulkūs gabalėliai;

— **vaikams patraukliems gaminiams**. Turite įvertinti, ar tikėtina, kad jūsų gaminys, net jei jis nėra skirtas vaikams, sulauks jų dėmesio ir todėl bus jų naudojamas. Tai galėtų būti, pavyzdžiui, baterija arba ploviklis su animacinių filmų herojais.

Priklausomai nuo jūsų produkto pobūdžio, taip pat turėsite atsižvelgti į **kibernetinio saugumo savybes**, būtinas siekiant apsaugoti jį nuo išorės įtakos, ir į jo **kintamąsias, mokymosi** ir **nuspėjimo funkcijas**.

Kaip paaiškinta antrame šių gairių skirsnyje, jūsų gaminys bus laikomas saugiu, jei jis atitinka i) atitinkamus Europos standartus, kurių nuorodos paskelbtos ES oficialiajame leidinyje, dėl pavojaus, kurį šie standartai apima, arba, jei jų nėra, ii) atitinkamus valstybės narės, kurioje jūsų gaminys bus pateiktas arba tiekiamas rinkai, nacionalinius reikalavimus.

Tačiau jei jūsų gaminiui **tokia saugos prezumpcija netaikoma** arba susiduriama su pavojumi, kuriam šie standartai netaikomi, turėtumėte visapusiškai įvertinti galimą jo keliamą pavojų ir būdus, kaip jį pašalinti arba sumažinti.

Šiuo atveju, kad įvertintumėte savo gaminio keliamą pavojų, turėsite apsvarstyti galimybę atsižvelgti į keletą papildomų elementų, jei tokių yra:

a) kitus Europos standartus;

b) tarptautinius standartus;

c) tarptautinius susitarimus;

d) savanoriško sertifikavimo schemas arba panašias trečiosios šalies atitikties vertinimo sistemas;

e) Komisijos gaminių saugos vertinimo rekomendacijas arba gaires;

f) valstybėje narėje, kurioje gaminys tiekiamas rinkai, parengtus nacionalinius standartus;

g) mokslo ir technologijų pažangą;

h) gaminių saugos gerosios praktikos kodeksus, galiojančius atitinkamame sektoriuje;

i) pagrįstus vartotojų lūkesčius dėl saugos ir

j) saugos reikalavimus, kuriuos Komisija priima įgyvendinimo aktais ir kurie turi būti įtraukti į Europos standartus, siekiant užtikrinti, kad gaminys būtų saugus.

Kada reikia parengti techninius dokumentus? Kokią informaciją turėčiau įtraukti į techninius dokumentus [16]**?**

Prieš pateikdami gaminį rinkai, turite atlikti pirmiau nurodytą vidaus rizikos analizę ir parengti techninius dokumentus, kad ją dokumentuotumėte [17].

Turi būti parengti kiekvieno gaminio (gaminio modelio), o ne atskirų jo vienetų techniniai dokumentai. Tačiau jei atskiri gaminio (gaminio modelio) vienetai gaminami su skirtingomis savybėmis, kurios gali turėti įtakos jų saugai (pvz., skirtinga spalva, skirtinga sudėtis, skirtingos funkcijos), dėl to jie tampa specifiniai gaminiai ir kiekvienam iš jų reikalingi specifiniai techniniai dokumentai [18].

Techniniuose dokumentuose turėtų būti pateikta gaminio rizikos analizė ir nurodyta visa nustatyta galima su gaminiu susijusi rizika, neatsižvelgiant į rizikos lygį.

Techniniuose dokumentuose pateiktinos informacijos kiekis ir detalumas turėtų būti proporcingas gaminio sudėtingumui ir gamintojo nustatytai galimai rizikai.

Techniniuose dokumentuose turėtų būti pateikiama:

— bendrasis gaminio aprašymas;

— esminės gaminio savybės, kurios yra svarbios vertinant jo saugą (pvz., jo cheminiai komponentai ir t. t.), ir

[16] Žr. RBGS 9 straipsnio 2 dalį.

[17] Atkreipkite dėmesį į tai, kad RBGS III skyriaus I skirsnis, kuriame nustatytos gamintojų pareigos, be kita ko, susijusios su techniniais dokumentais, netaikomas gaminiams, kuriems taikomi konkretūs Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai, kaip paaiškinta 2.2 skirsnyje.

[18] Neprivalote saugoti savo gaminio atsarginių dalių techninių dokumentų, jei jų negaminate. Jei tam tikra atsarginė dalis, kurios negaminate, daro poveikį jūsų gaminio saugai, turėtumėte atsižvelgti į šį aspektą savo rizikos analizėje ir tai dokumentuoti savo techniniuose dokumentuose.

— kai tinkama, atsižvelgiant į galimą su gaminiu susijusią riziką:

  — galimų pavojų, susijusių su gaminiu, analizė ir sprendimai, priimti siekiant tokius pavojus pašalinti arba sumažinti (galėtų būti įtraukti bandymų ataskaitų rezultatai);

  — taikomų atitinkamų Europos standartų sąrašas (jei jie taikomi tik iš dalies, nurodomos taikytos dalys);

  — jei nėra atitinkamų Europos standartų, nacionalinių reikalavimų, susijusių su gaminio sauga, sąrašas, jei toks yra, arba

  — kiti elementai ir (arba) metodai, naudojami gaminių saugai įvertinti ir (arba) rizikai mažinti.

Techniniai dokumentai gali būti pateikiami elektroniniu formatu ir kaip byla, sudaryta iš įvairių dokumentų.

Techninius dokumentus turėtumėte nuolat atnaujinti (10 metų nuo gaminio pateikimo rinkai).

Toliau pateikiamas pavyzdinis šablonas, kuris gali jums padėti rengti ir pateikti techninius dokumentus. Šis pavyzdinis šablonas nėra privalomas.

Techniniai dokumentai. Pavyzdinis šablonas

1. Gaminio identifikavimo duomenys:

Rinkoženklis:

Gaminio pavadinimas:

Modelio tipo / partijos /serijos numeris arba kitas identifikavimo elementas:

Gaminio apibūdinimas:

Gaminio atvaizdas:

Pakuotės aprašymas:

Pakuotės atvaizdas:

2. Gaminio savybės ir sudėtis:

Charakteristikos:

Medžiaga:

Sudėtis:

3. Rizikos analizė ir rizikos mažinimo priemonės

Atskirai apibūdinkite kiekvieną nustatytą galimą pavojų ir priemones, kurių ėmėtės šiam pavojui sumažinti arba pašalinti, arba atitikties prezumpcijos nuostatas (pvz., ES standartų taikymas).

Galimas pavojus Nr. 1:

Galimo pavojaus aprašymas:

Šio galimo pavojaus mažinimo priemonės:

— Pvz., visos gaminyje ir pakuotėje naudojamos medžiagos atitinka <...>.

— <...> atitinka Europos standartą <...>

— Su gaminiu pateikiami įspėjimai ir naudojimo instrukcijos atitinka Europos standartą <...>

Galimas pavojus Nr. 2:

Galimo pavojaus aprašymas:

Šio galimo pavojaus mažinimo priemonės:

<...>

Kokią informaciją turėčiau pateikti ant gaminio arba kartu su juo pateikdamas jį rinkai?

Informacija, kurią turite pateikti:

A) tipo, partijos ar serijos numerį arba kitą elementą, pagal kurį jį galima identifikuoti (pvz., brūkšninį kodą);

B) savo, kaip gamintojo, pavadinimą;

C) savo registruotąjį prekybinį pavadinimą arba registruotąjį prekių ženklą;

D) savo pašto ir elektroninį adresą ir, jei skiriasi, vieno bendro kontaktinio punkto, per kurį vartotojai gali su jumis susisiekti, pašto arba elektroninį adresą;

E) pavadinimą arba registruotąjį prekių ženklą ir kontaktinius duomenis, įskaitant už šį gaminį atsakingo asmens ES pašto ir elektroninį adresą;

Kaip turėtų būti pateikiama A–E punktuose nurodyta informacija?

Turite užtikrinti, kad vartotojai galėtų gerai matyti ir lengvai perskaityti šią informaciją. Ji turėtų būti pateikiama ant gaminio arba, kai tai neįmanoma, ant pakuotės arba kartu su gaminiu pateikiamame dokumente. Sprendimą, kur pateikti šią informaciją, priimate pagal pateiktą sistemą. Todėl ginčo atveju taip pat turėtumėte galėti pagrįsti savo pasirinkimą. Iš esmės tik produkto dydis (taigi, pavyzdžiui, ne estetinės ar panašios priežastys) galėtų pateisinti tam tikros reikiamos informacijos perkėlimą nuo gaminio ant jo pakuotės ar kitų lydimųjų dokumentų ([19]).

Ką reiškia „elektroninis adresas“?

Elektroninis adresas gali būti el. pašto adresas arba speciali jūsų svetainės skiltis, leidžianti vartotojams tiesiogiai ir lengvai su jumis susisiekti. Vien interneto svetainės nepakanka, jei joje nėra galimybės tiesiogiai su jumis susisiekti.

F) aiškias saugaus naudojimo instrukcijas;

G) aiškią saugos informaciją.

Kokia kalba turiu pateikti F ir G punktuose nurodytą informaciją?

Privalote užtikrinti, kad šios instrukcijos ir saugos informacija būtų parengtos vartotojams lengvai suprantama kalba. Tai nustato valstybė narė, kurios rinkai pateikiate gaminį.

Ar ši informacija privaloma visais atvejais?

Ne, jei gaminį galima naudoti saugiai ir pagal paskirtį be tokių instrukcijų ir saugos informacijos, ji nėra privaloma. Tai pasakytina, pavyzdžiui, apie gaminius, kurie kelia vartotojams gerai žinomą pavojų (pvz., peilius).

Kokios yra mano pareigos, jei esu įsisteigęs už ES ribų?

Svarbu pabrėžti, kad gaminius, kuriems taikomas RBGS, galite pateikti ES rinkai tik tada, jei ES yra už jį atsakingas asmuo. Už gaminį atsakingas asmuo gali būti importuotojas, jūsų paskirtas įgaliotasis atstovas arba realizavimo paslaugų teikėjas. **Ant gaminio (arba ant jo pakuotės, siuntos ar lydimajame dokumente) taip pat turi būti nurodyta atsakingo asmens identifikavimo ir kontaktiniai duomenys.** Tai galite padaryti jūs arba kitas veiklos vykdytojas, tačiau turite užtikrinti, kad jūsų gaminys būtų pateiktas ES rinkai tik jei kartu su juo pateikiami atsakingo asmens ES kontaktiniai duomenys. Daugiau informacijos žr. 3.2 punkte.

([19]) Panašaus požiūrio laikomasi ir Mėlynojo vadovo dėl gaminius reglamentuojančių taisyklių įgyvendinimo gairėse: Komisijos pranešimas „2022 m. Mėlynasis vadovas dėl gaminius reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo“ (OL C 247, 2022 6 29, p. 1–152).

Kokios mano pareigos, jei gaminį siūlau nuotolinės prekybos būdu?

Jei nusprendžiate gaminius rinkai tiekti internetu arba kitomis nuotolinės prekybos priemonėmis, tų gaminių pasiūlyme (pvz., jūsų elektroninėje parduotuvėje pateiktame gaminio pasiūlyme) turi būti aiškiai ir matomai nurodoma bent ši informacija:

(a) gamintojo pavadinimas, registruotas prekybinis pavadinimas arba registruotas prekių ženklas, taip pat pašto ir elektroninis adresas, kuriuo su juo galima susisiekti;

(b) jei gamintojas nėra įsisteigęs ES, atsakingo asmens, kaip tai suprantama šio reglamento 16 straipsnio 1 dalyje arba Reglamento (ES) 2019/1020 4 straipsnio 1 dalyje, pavadinimas, pašto ir elektroninis adresas;

(c) informacija, leidžianti identifikuoti gaminį, įskaitant jo atvaizdą, tipą ir bet kokį kitą gaminio identifikatorių, ir

(d) bet koks perspėjimas arba saugos informacija, kuri turi būti pritvirtinta prie gaminio arba prie jo pakuotės, arba įtraukiama į lydimąjį dokumentą pagal šį reglamentą arba taikytinus ES derinamuosius teisės aktus, pateikta vartotojams lengvai suprantama kalba, kurią nustato valstybė narė, kurioje gaminys tiekiamas rinkai.

Kokios yra mano pareigos, jei taikau registravimo sistemą arba klientų lojalumo programą?

RBGS nustatomos naujos pareigos, jei taikote (arba planuojate taikyti):

— **registravimo sistemą**, pagal kurią vartotojai, įsigiję gaminį, gali savanoriškai pateikti gamintojui tam tikrą informaciją, pavyzdžiui, savo vardą ir pavardę, kontaktinę informaciją, gaminio modelį ar serijos numerį, ir dėl to galėtų gauti tam tikros naudos;

— **klientų lojalumo programą**, pagal kurią galima atpažinti vartotojų įsigytus gaminius (pvz., klientai turi lojalumo kortelę, nuskaitomą perkant gaminius, o jų pirkimo istorija yra prieinama lojalumo programą parengusiai įmonei). Tai neapima klientų lojalumo programų, pagal kurias neįmanoma identifikuoti vartotojų perkamų gaminių, pavyzdžiui, lojalumo kortelių, kurias turėdami klientai gali gauti tam tikros naudos už tam tikrą pirktą kiekį, tačiau nėra registruojami jokie duomenys apie tai, kokius gaminius klientas pirko.

Abi sistemos yra veiksmingi būdai nustatyti vartotojus, kuriuos paveikė gaminio atšaukimas arba perspėjimas dėl saugos. Tačiau klientai gali nuspręsti jų nenaudoti, nes jų nedomina kita nauda, kurią teikia registravimo sistema arba klientų lojalumo programa. Visų pirma jie gali nenorėti, kad su jais būtų susisiekta rinkodaros tikslais.

Pagal RBGS, jei taikote registravimo sistemą arba klientų lojalumo programą, turite leisti vartotojams pasirinkti prisijungti prie registravimo sistemos arba klientų lojalumo programos tik su sauga susijusiais tikslais.

Todėl vartotojai turėtų turėti galimybę pateikti savo kontaktinius duomenis tik tam, kad gautų saugos informaciją (pvz., gaminių atšaukimus arba perspėjimus dėl saugos). Tokiomis aplinkybėmis jų duomenys turėtų būti naudojami tik jei su jais siekiama susisiekti atšaukiant gaminį arba perspėjant dėl saugos ir neturėtų būti tvarkomi jokiais kitais tikslais (pvz., rinkodaros).

Pateikus gaminį rinkai:

— **Techniniai dokumentai:**

  — turėtumėte nuolat atnaujinti techninius dokumentus. Pavyzdžiui, techniniuose dokumentuose turėtų būti atspindėtas gaminio sudėties pasikeitimas;

  — techninius dokumentus turėtumėte saugoti 10 metų nuo gaminio pateikimo rinkai. Valdžios institucijoms paprašius turite galėti tuos dokumentus pateikti.

— **Vidaus procesai**: turėtumėte nustatyti procedūras, kuriomis būtų užtikrinama, kad serijinės gamybos gaminiai išliktų saugūs, taip pat nustatyti gaminių saugos vidaus procesus, leidžiančius vykdyti savo pareigas pagal RBGS (pvz., dėl kokybės kontrolės, darbuotojų mokymo gaminių saugos klausimais ir išmanančių ES gaminių saugos teisės aktus, gaminių saugos mokymosi būdų įdiegimo, procedūrų, kurių reikia laikytis gavus informaciją apie nelaimingus atsitikimus ar skundų ir t. t.).

Ką turėčiau daryti, jei kiltų problemų dėl saugos?

Jei manote arba turite pagrindo manyti, kad rinkai pateiktas jūsų gaminys yra pavojingas (pavyzdžiui, dėl nelaimingo atsitikimo, apie kurį pranešė vartotojas arba tiekimo grandinės dalyvis), turite nedelsdami imtis šių veiksmų:

1) **imtis taisomųjų priemonių, būtinų veiksmingai valdyti saugai kylantį pavojų ir užtikrinti gaminio atitiktį**

Taisomųjų priemonių, kurių galite imtis, pavyzdžiai:

— gaminio atšaukimas, skirtas galutiniams naudotojams (žr. 3.4.1 punkto nuostatas, susijusias su informacija apie atšaukimą, pranešimus apie atšaukimą ir teisių gynimo priemones, susijusias su atšaukimu);

— gaminio pašalinimas iš rinkos;

— gaminio sunaikinimas;

— pardavimo sustabdymas;

— gaminio žymėjimas tinkamais įspėjimais apie pavojų;

vartotojų įspėjimas apie pavojų.

Turėtumėte stebėti priimtos priemonės veiksmingumą ir prireikus ją pritaikyti. Jums gali tekti vienu metu imtis kelių skirtingų priemonių.

2) **informuoti vartotojus apie pavojingą gaminį (-ius)**

Turite informuoti vartotojus apie gaminio atšaukimą arba perspėjimą dėl saugos (informacija, kuri turi būti pateikta vartotojams, kad būtų užtikrintas saugus gaminio naudojimas. Daugiau informacijos pateikiama 3.4.1 punkte).

Portale „Safety Business Gateway“ ([20]) galite tuo pačiu metu įspėti vartotojus ir institucijas (teikiama informacija gali skirtis išsamumu ir techniniais aspektais).

Visuomenei skirta informacija, pateikta portale „Safety Business Gateway“, vartotojams bus skelbiama portale „Safety Gate“.

3) **informuoti valstybių narių, kuriose gaminys patiektas rinkai, rinkos priežiūros institucijas**

Kaip turėčiau informuoti rinkos priežiūros institucijas?

Turite naudotis portalu „Safety Business Gateway“ (žr. 3.4.3 punktą). Ši priemonė suteikia jums galimybę pasirinkti visas valstybes nares, kuriose buvo pateiktas pavojingas gaminys, ir nedelsiant vienu metu informuoti institucijas.

Kokią informaciją turiu pateikti vartotojams ir institucijoms?

Turite pateikti išsamią informaciją apie:

— pavojų vartotojų sveikatai ir saugai: aiškiai ir suprantamai aprašyti, kas gali nutikti naudojant gaminį;

— visas taisomąsias priemones, kurių jau imtasi, ir

— jei tokia informacija yra, rinkoje vis dar cirkuliuojančių gaminių kiekį pagal valstybes nares.

4) **laiku informuoti atitinkamoje tiekimo grandinėje veikiančius ekonominės veiklos vykdytojus, atsakingus asmenis ir elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjus apie visas nustatytas saugos problemas**

Toks informacijos pateikimas yra labai svarbus siekiant greitai išspręsti su sauga susijusią problemą.

Skundai ir nelaimingi atsitikimai

Turite toliau nurodytas su vartotojų skundais ir nelaimingais atsitikimais susijusias pareigas.

1) **Turėti vartotojų skundų teikimo kanalą.**

Turite turėti komunikacijos kanalus, kaip antai telefono numerį, elektroninį adresą arba specialią savo interneto svetainės skiltį, kuriais naudodamiesi vartotojai gali teikti skundus ir informuoti jus apie jų patirtus su gaminiu susijusius nelaimingus atsitikimus arba jiems dėl gaminio kilusius saugos klausimus. Šis komunikacijos kanalas gali būti tas pats kaip bendras kontaktinis punktas, kurį turite nurodyti ant gaminio (vieno bendro kontaktinio punkto pašto arba elektroninį adresą, kuriuo galima su jumis susisiekti).

([20]) https://webgate.ec.europa.eu/safety-business-gateway/screen/public/home.

Tai turėtų būti daroma atsižvelgiant į asmenų su negalia prieinamumo poreikius. Pavyzdžiui, ne visa informacija turėtų būti pateikiama kaip atvaizdas, kurio negalima nuskaityti naudojant tekstinės informacijos pavertimo garsine informacija programinę įrangą ([21]).

2) **Nagrinėti skundus.**

Turite ištirti visus iš vartotojo gautus skundus arba informaciją apie su gaminio sauga susijusį nelaimingą atsitikimą. Jei tai atrodo pagrįsta, turėtumėte imtis taisomųjų priemonių.

Jei vartotojas pranešė apie su gaminio sauga susijusį nelaimingą atsitikimą, turite apie tai pranešti institucijoms, kurios naudojasi portalu „Safety Business Gateway“.

Turite turėti vidaus registrą, kuriame būtų saugoma tokia informacija:

— vartotojų skundai ir informacija apie nelaimingus atsitikimus;

— gaminio atšaukimas ir

— visos taisomosios priemonės, kurių imtasi siekiant užtikrinti gaminio atitiktį.

Šiame vidaus skundų registre turėtumėte saugoti tik tuos asmens duomenis, kurių jums reikia skundui ištirti.

Tokie duomenys turėtų būti saugomi tik tol, kol jų reikia tyrimo tikslais. Bet kuriuo atveju turėtumėte ištrinti asmens duomenis (pvz., vartotojo vardą, pavardę (pavadinimą) ir adresą) iš registro praėjus penkeriems metams nuo duomenų įvedimo.

3) **Pranešti apie su gaminių sauga susijusius nelaimingus atsitikimus.**

Kai esate informuojamas arba sužinote apie nelaimingą atsitikimą, kurį sukėlė jūsų rinkai pateiktas ar tiekiamas gaminys, apie nelaimingą atsitikimą privalote kuo greičiau pranešti valstybės narės, kurioje įvyko nelaimingas atsitikimas, kompetentingoms institucijoms naudodami portalą „Safety Business Gateway“.

Kai importuotojai arba platintojai jums praneša, kad įvyko tokie nelaimingi atsitikimai, turite patys pranešti apie šiuos nelaimingus atsitikimus kompetentingoms institucijoms arba nurodyti apie juos pranešti importuotojui arba vienam iš platintojų.

Kas yra su gaminių sauga susijęs nelaimingas atsitikimas?

Nelaimingi atsitikimai, apie kuriuos turi būti pranešta, yra įvykiai, susiję su gaminio naudojimu, dėl kurių asmuo mirė arba buvo padarytas didelis neigiamas poveikis to asmens sveikatai ir saugai. Šis poveikis gali būti nuolatinis arba laikinas. Tai gali būti sužalojimai, kita žala kūnui, ligos ir lėtinis poveikis sveikatai.

Kokią priemonę turiu naudoti, kad praneščiau apie nelaimingą atsitikimą?

Turite naudotis portalu „Safety Business Gateway“ (žr. 3.4.3 punktą).

Kokią informaciją turiu pateikti pranešdamas?

Turite nurodyti:

— gaminio tipą ir identifikavimo numerį ir

— nelaimingo atsitikimo aplinkybes, jei jos žinomos (pavyzdžiui, nelaimingo atsitikimo aukos amžius, jei jis svarbus, taip pat tai, kaip gaminys buvo naudojamas nelaimingo atsitikimo metu).

([21]) 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70–115) I priede nustatyti prieinamumo reikalavimai yra privalomi ir turi būti įgyvendinami, kad atspindėtų numatomą jūsų gaminių naudojimą, kai juos naudoja asmenys su negalia.

Gamintojo kontrolinis sąrašas

✓ **Užtikrinti saugą projektuojant**. Projektuojant gaminį tinkamai įvertinti pavojų ir pašalinti arba sumažinti visą galimą su sauga susijusį pavojų.

✓ **Apsvarstyti taikyti Europos standartus**, kurių nuorodos paskelbtos ES oficialiajame leidinyje, jei jie yra. Juos taikant lengviau laikytis reikalavimų.

✓ **Parengti savo gaminio techninius dokumentus**, kad būtų galima stebėti vidaus rizikos vertinimą ir jį saugoti 10 metų.

✓ **Įsitikinti, kad ant jūsų gaminio arba jo pakuotės pateikta reikiama informacija**. Nurodyti gaminio identifikavimo duomenis, savo tapatybę ir kontaktinius duomenis, instrukcijas ir, jei reikia, saugos informaciją.

✓ **Užtikrinti, kad ES būtų už jūsų gaminį atsakingas asmuo** ir kad ant gaminio arba ant jo pakuotės, siuntos ar lydimojo dokumento būtų nurodyti jo kontaktiniai duomenys ir kita reikalinga informacija.

✓ **Nuotolinės prekybos pasiūlymuose pateikti reikiamą informaciją apie gaminį:**

— produkto identifikavimo duomenis ir jo atvaizdą,

— jūsų identifikavimo ir kontaktinius duomenis,

— už gaminį atsakingo asmens identifikavimo ir kontaktinius duomenis, jei esate įsisteigęs ne ES,

— jei reikia, instrukcijas ir saugos informaciją.

✓ Jei turite **registravimo sistemą arba klientų lojalumo programą**, turite suteikti vartotojams galimybę būti įtrauktiems į šią sistemą arba programą tik su sauga susijusiais tikslais.

✓ Nustatyti **gaminių saugai užtikrinti skirtus vidaus procesus**.

✓ **Kilus su gaminių sauga susijusiai problemai:**

— **imtis taisomųjų priemonių (atšaukiant naudoti pranešimo apie atšaukimą šabloną ir numatyti taisomąsias priemones);**

— **informuoti vartotojus;**

— **informuoti nacionalines institucijas per portalą „Safety Business Gateway“;**

— **informuoti kitas tiekimo grandinei priklausančias įmones.**

✓ Turėti **tiesioginį vartotojų skundų dėl gaminių saugos kanalą** ir ištirti šiuos skundus. Tai gali suteikti vertingos informacijos apie jūsų gaminio saugą. Pagalvokite apie lengvai naudojamus formatus.

✓ **Tvarkyti** vartotojų skundų, gaminių atšaukimo ir taisomųjų priemonių, kurių imtasi, **vidaus registrą**.

✓ **Pranešti apie su gaminiais susijusius nelaimingus atsitikimus**, apie kuriuos sužinote per **portalą „Safety Business Gateway“.**

✓ **Bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis**, kai jos to prašo.

Daugiau informacijos pateikiama 3.1.1 skirsnyje apie gamintojo pareigas.

3.1.2. **Esu įgaliotasis atstovas. Kokios mano pareigos pagal RBGS?**

Kas yra įgaliotasis atstovas?

RBGS įgaliotasis atstovas apibrėžiamas kaip „Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, gavęs gamintojo rašytinį įgaliojimą veikti to gamintojo vardu ir atlikti nurodytas užduotis, susijusias su gamintojo pareigomis pagal RBGS“.

Įgaliotasis atstovas yra asmuo, veikiantis gamintojo vardu. Įgaliotasis atstovas (kartais vadinamas atstovu arba agentūra) turi turėti raštišką gamintojo įgaliojimą ([22]). Šiuo įgaliojimu nustatomos užduotys, kurias turi atlikti įgaliotasis atstovas.

Įgaliotasis atstovas turėtų ne tik turėti oficialią kompetenciją atstovauti gamintojui, bet ir turėti praktinių ir administracinių gebėjimų veiksmingai vykdyti gamintojo įgaliojime nurodytas pareigas, taip pat savo pareigas pagal RBGS. Tikėtina, kad įgaliotasis atstovas turėtų pakankamai mokėti kalbą (-as), būtiną (-as) bendrauti su atitinkamomis rinkos priežiūros institucijomis, be būtinų teisinių ir faktinių žinių.

Įgaliojime gamintojas prašo atlikti bent šias pagrindines užduotis, kurias reikia atlikti pagal RBGS, tačiau, žinoma, įgaliojimas gali apimti įvairesnes užduotis, atsižvelgiant į jūsų bendrąją laisvę sudaryti sutartis:

— pateikti rinkos priežiūros institucijoms visą informaciją ir dokumentus, būtinus gaminio, kuriam taikomas jūsų įgaliojimas, saugai įrodyti, oficialia kalba, kurią gali suprasti atitinkamos institucijos;

— jei yra pagrindo manyti arba įtarti, kad gaminys, kuriam taikomas jūsų įgaliojimas, yra pavojingas, informuoti apie tai gamintoją;

— pranešti kompetentingoms nacionalinėms institucijoms pranešimu portale „Safety Business Gateway“ (žr. 3.4.3 dalį) apie visus veiksmus, kurių imtasi siekiant pašalinti gaminio (-ių), kuriam (-iems) taikomas įgaliojimas, keliamą pavojų, nebent informaciją apie šį pavojų jau pateikė gamintojas, ir

— kompetentingų nacionalinių institucijų prašymu bendradarbiauti su jomis ir pranešti apie veiksmus, kurių imamasi siekiant pašalinti su jo įgaliojimu susijusių gaminių keliamą pavojų.

Gavę prašymą, turite pateikti rinkos priežiūros institucijoms šio įgaliojimo kopiją.

Vidaus procesai. Turėtumėte taikyti gaminių saugos vidaus procesus, kad galėtumėte vykdyti savo pareigas pagal RBGS (pvz., užtikrinti kokybės kontrolę, nagrinėti skundus, žinoti ES teisės aktus rengiant darbuotojų mokymus gaminių saugos klausimais ir nustatant mokymosi apie gaminių saugą būdus).

Turėtumėte **visapusiškai bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis** gaminių saugos klausimais (kaip paaiškinta 3.4.5 punkte).

Taip pat svarbu pabrėžti, kad gamintojas taip pat gali jus paskirti už gaminį **atsakingo asmens** užduotims atlikti. Tada jums būtų taikomos papildomos atsakingo asmens pareigos, kaip paaiškinta 3.2 punkte.

([22]) Daugiau informacijos apie įgaliojimus pateikta Komisijos pranešime „2022 m. Mėlynasis vadovas dėl gaminius reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo“ (OL C 247, 2022 6 29, p. 1–152).

Įgaliotojo atstovo kontrolinis sąrašas

✓ **Įsitikinti, kad turite raštišką gamintojo įgaliojimą**, kuriame nurodytos užduotys, kurias jūsų prašoma atlikti.

✓ **Įsitikinti, kad esate pajėgus atlikti užduotis** pagal įgaliojimus ir kitas užduotis.

✓ **Jūs būsite įgaliotas atlikti bent šias užduotis:**

— teikti informaciją ir dokumentus institucijoms;

— informuoti gamintoją kilus įtarimui, kad jo gaminys yra pavojingas;

— per portalą „Safety Business Gateway“ pranešti nacionalinėms institucijoms apie taisomąsias priemones, kurių imtasi pavojingų gaminių atžvilgiu, jei to nepadarė gamintojas;

— bendradarbiauti su nacionalinėmis valdžios institucijomis gavus prašymą dėl veiksmų, kurių reikia imtis dėl pavojingų gaminių.

✓ Rinkos priežiūros institucijų prašymu **pateikti savo įgaliojimo kopiją**.

✓ Nustatyti **gaminių saugai užtikrinti skirtus vidaus procesus**.

✓ **Visapusiškai bendradarbiauti su nacionalinėmis valdžios institucijomis.**

✓ **Patikrinti, ar jūsų prašoma atlikti atsakingo asmens užduotis ES** ir, jei taip, jums teks atlikti papildomų užduočių (žr. 3.2 dalį).

Daugiau informacijos pateikiama 3.1.2 skirsnyje apie įgaliotojo atstovo pareigas.

3.1.3. **Esu importuotojas. Kokios mano pareigos pagal RBGS?**

Kas yra importuotojas?

RBGS importuotojas apibrėžiamas kaip „Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris gaminį iš trečiosios valstybės Sąjungos rinkai tiekia pirmą kartą“.

Importuotojas visada yra įsisteigęs ES.

Ką daryti prieš pateikiant gaminį rinkai?

Jūsų bendra pareiga – užtikrinti, kad gaminys atitiktų bendrąjį saugos reikalavimą ir kad gamintojas būtų įvykdęs reikalavimus, susijusius su:

— vidaus rizikos analize ir techniniais dokumentais (žr. 3.1.1 punktą);

— ant gaminio nurodytina informacija (žr. 3.1.1 punktą).

Kokią informaciją, be gamintojo pateiktos informacijos, turiu nurodyti ant gaminio arba pateikti kartu su juo?

— Savo pavadinimą, registruotąjį prekybinį pavadinimą arba registruotąjį prekių ženklą.

— Savo pašto ir elektroninį adresas ir, jei skiriasi, vieno bendro kontaktinio punkto, per kurį su jumis galima susisiekti, pašto arba elektroninį adresą.

Kaip turėtų būti pateikiama pirmiau nurodyta informacija?

Turite užtikrinti, kad vartotojai galėtų gerai matyti ir lengvai perskaityti šią informaciją. Ši informacija turi būti pateikiama ant gaminio arba, kai tai neįmanoma, ant pakuotės arba lydimajame dokumente. Sprendimą, kur pateikti šią informaciją, priimate savo vertinimu ir laikydamiesi pateiktos sistemos. Todėl ginčo atveju taip pat turėtumėte galėti pagrįsti savo pasirinkimą. Tik produkto dydis (taigi, pavyzdžiui, ne estetinės ar panašios priežastys) galėtų pateisinti tam tikros reikiamos informacijos perkėlimą nuo gaminio ant jo pakuotės ar kitų lydimųjų dokumentų ([23]).

Privalote užtikrinti, kad bet kokia papildoma etiketė, kurią turite pritvirtinti prie gaminio ar pakuotės, nepaslėptų jokios pagal ES teisę reikalaujamos gamintojo pateiktos informacijos.

Ką reiškia „elektroninis adresas“?

Elektroninis adresas gali būti el. pašto adresas arba speciali jūsų svetainės skiltis, leidžianti vartotojams tiesiogiai su jumis susisiekti. Vien interneto svetainės nepakanka, jei joje nėra galimybės tiesiogiai su jumis susisiekti.

Kokios instrukcijos ir saugos informacija turi būti pateiktos kartu su gaminiu?

Turite užtikrinti, kad prie importuojamo gaminio būtų pridėtos aiškios instrukcijos ir saugos informacija.

Kokia kalba (-omis) turiu pateikti šią informaciją?

Privalote užtikrinti, kad šios instrukcijos ir saugos informacija būtų parengtos vartotojams lengvai suprantama kalba. Tai nustato valstybė narė, kurios rinkai pateikiate gaminį.

Ar ši informacija privaloma visais atvejais?

Ne, jei gaminį galima naudoti saugiai ir pagal paskirtį be tokių instrukcijų ir saugos informacijos, ji nėra privaloma. Tai pasakytina, pavyzdžiui, apie gaminius, kurie kelia vartotojams gerai žinomą pavojų (pvz., peilius).

Kokios mano pareigos, jei produktą siūlau nuotolinės prekybos būdu?

Jei nusprendžiate gaminius rinkai tiekti internetu arba kitomis nuotolinės prekybos priemonėmis, tų gaminių pasiūlyme (pvz., jūsų elektroninėje parduotuvėje pateiktame gaminio pasiūlyme) turi būti aiškiai ir matomai nurodoma bent ši informacija:

(a) gamintojo pavadinimas, registruotas prekybinis pavadinimas arba registruotas prekių ženklas, taip pat pašto ir elektroninis adresas, kuriuo su juo galima susisiekti;

(b) jei gamintojas nėra įsisteigęs Sąjungoje, atsakingo asmens, kaip tai suprantama šio reglamento 16 straipsnio 1 dalyje arba Reglamento (ES) 2019/1020 4 straipsnio 1 dalyje, pavadinimas, pašto ir elektroninis adresas;

(c) informacija, leidžianti identifikuoti gaminį, įskaitant jo atvaizdą, tipą ir bet kokį kitą gaminio identifikatorių, ir

(d) bet koks perspėjimas arba saugos informacija, kuri turi būti pritvirtinta prie gaminio arba prie jo pakuotės, arba įtraukiama į lydimąjį dokumentą pagal šį reglamentą arba taikytinus ES derinamuosius teisės aktus, pateikta vartotojams lengvai suprantama kalba, kurią nustato valstybė narė, kurioje produktas tiekiamas rinkai.

Kokios yra mano pareigos, jei taikote klientų lojalumo programą?

RBGS nustatomos naujos pareigos, jei taikote (arba planuojate taikyti) **klientų lojalumo programą**, pagal kurią galima atpažinti vartotojų įsigytus gaminius (pvz., klientai turi lojalumo kortelę, nuskaitomą perkant gaminius, o jų pirkimo istorija yra prieinama lojalumo programą parengusiai įmonei). Tai neapima klientų lojalumo programų, pagal kurias neįmanoma identifikuoti vartotojų perkamų gaminių (pavyzdžiui, lojalumo kortelių, kurias turėdami klientai gali gauti tam tikros naudos už tam tikrą pirktą kiekį, tačiau nėra registruojami jokie duomenys apie tai, kokius gaminius klientas pirko).

([23]) Panašaus požiūrio laikomasi ir Komisijos pranešime „2022 m. Mėlynasis vadovas dėl gaminius reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo“ (OL C 247, 2022 6 29, p. 1–152).

Ši programa yra veiksmingas būdas nustatyti vartotojus, kuriuos paveikė gaminio atšaukimas arba perspėjimas dėl saugos. Tačiau klientai gali nuspręsti nesinaudoti tokiomis sistemomis, nes jie nėra suinteresuoti kita nauda, kurią teikia klientų lojalumo programa, ir visų pirma gali nenorėti, kad su jais būtų susisiekta rinkodaros tikslais.

Pagal RBGS, jei taikote klientų lojalumo programą, turite leisti vartotojams pasirinkti prisijungti prie klientų lojalumo programos tik su sauga susijusiais tikslais.

Tai reiškia, kad vartotojai turėtų turėti galimybę pateikti savo kontaktinius duomenis tik tam, kad gautų saugos informaciją (pvz., apie gaminių atšaukimus arba perspėjimus dėl saugos). Tokiomis aplinkybėmis jų duomenys turėtų būti naudojami tik jei su jais siekiama susisiekti atšaukiant gaminį arba perspėjant dėl saugos ir neturėtų būti tvarkomi jokiais kitais tikslais (pvz., rinkodaros).

Kokios yra mano pareigos, susijusios su gaminių sandėliavimu ir vežimu?

Kol už gaminį atsakote, turite užtikrinti, kad dėl sandėliavimo ar transportavimo sąlygų:

— gaminys netaptų pavojingu (pvz., jei gaminys turi būti laikomas tam tikroje temperatūroje, kad išliktų saugus) ir

— nebūtų pažeistas ženklinimas, kuris privalo būti ant gaminio (žr. 3.1.1 punktą).

Kokios mano pareigos dėl techninių dokumentų?

Gamintojo parengtų techninių dokumentų (nurodytų 3.1.1 punkte), įskaitant visus susijusius dokumentus, jei reikia, kopiją turite saugoti 10 metų po to, kai pateikėte gaminį rinkai.

Nacionalinėms rinkos priežiūros institucijoms paprašius turite galėti pateikti tuos dokumentus.

Papildomos importuotojo pareigos

Taip pat svarbu pabrėžti, kad jūs taip pat galite būti **už gaminį atsakingas asmuo**, jei gamintojas nėra įsisteigęs ES. Tada jums būtų taikomos papildomos pareigos, kaip paaiškinta 3.2 punkte.

Vidaus procesai. Turėtumėte taikyti gaminių saugos vidaus procesus, kad galėtumėte vykdyti savo pareigas pagal RBGS (pvz., užtikrinti kokybės kontrolę, nagrinėti skundus, žinoti ES teisės aktus rengiant darbuotojų mokymus gaminių saugos klausimais ir nustatant mokymosi apie gaminių saugą būdus).

Turėtumėte **visapusiškai bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis** gaminių saugos klausimais (kaip paaiškinta 3.4.5 punkte).

Ką turėčiau daryti, jei kyla su gaminiu susijusi problema prieš jį pateikiant rinkai?

Neturėtumėte pateikti gaminio rinkai tol, kol nebus užtikrinta jo atitiktis, jei manote arba turite pagrindo manyti, kad gali būti teisingas vienas ar keli iš šių dalykų:

— gaminys yra pavojingas (pavyzdžiui, dėl nelaimingo atsitikimo, apie kurį pranešė vartotojas arba tiekimo grandinės dalyvis);

— dėl gaminio neįvykdyta vidaus rizikos analizės ir techninių dokumentų pareiga (žr. 3.1.1 punktą);

— dėl gaminio neįvykdyta pareiga, susijusi su ant gaminio nurodytina informacija (žr. 3.1.1 punktą).

Gaminio atitikties užtikrinimas gali reikšti, pavyzdžiui, trūkstamos informacijos apie gaminį įtraukimą.

Jei gaminys pavojingas, privalote nedelsdami:

— apie tai informuoti gamintoją;

— užtikrinti, kad rinkos priežiūros institucijos būtų informuotos apie šį pavojingą gaminį per portalą „Safety Business Gateway“ (žr. 3.4.3 punktą).

Ką turėčiau daryti, jei kyla su gaminiu susijusi saugos problema jį pateikus rinkai?

Jei manote arba turite pagrindo manyti, kad rinkai pateiktas jūsų gaminys yra pavojingas (pavyzdžiui, dėl nelaimingo atsitikimo, apie kurį pranešė vartotojas arba tiekimo grandinės dalyvis), turite nedelsdamas imtis toliau nurodytų veiksmų.

A) **Informuoti gamintoją apie su sauga susijusią problemą.**

Toks informacijos pateikimas yra labai svarbus siekiant greitai išspręsti su sauga susijusią problemą.

B) **Užtikrinti, kad gamintojas ėmėsi taisomųjų priemonių, būtinų veiksmingai užtikrinti gaminio atitiktį.**

Jei gamintojas tokių priemonių dar nesiėmė, turite nedelsdami jų imtis.

Taisomųjų priemonių, kurių galite imtis, pavyzdžiai:

— gaminio atšaukimas, skirtas galutiniams naudotojams (žr. 3.4.1 punkto nuostatas, susijusias su informacija apie atšaukimą, pranešimus apie atšaukimą ir teisių gynimo priemones, susijusias su atšaukimu);

— gaminio pašalinimas iš rinkos;

— gaminio sunaikinimas;

— pardavimo sustabdymas;

— gaminio žymėjimas tinkamais įspėjimais apie pavojų; arba

— vartotojų įspėjimas apie pavojų.

Turėtumėte stebėti priimtų priemonių veiksmingumą ir prireikus jas pritaikyti. Jums gali tekti vienu metu imtis kelių priemonių.

C) **Užtikrinti, kad vartotojai būtų informuojami apie pavojingą gaminį (-ius).**

Jei gamintojas dar neinformavo vartotojų, turite tai padaryti patys.

Kaip turėčiau informuoti vartotojus/

Portale „Safety Business Gateway“ galite tuo pačiu metu įspėti institucijas ir vartotojus (teikiama informacija gali skirtis išsamumu ir techniniais aspektais). Visuomenei skirta informacija, pateikta portale „Safety Business Gateway“, vartotojams bus skelbiama portale „Safety Gate“.

Informuoti vartotojus apie gaminių atšaukimus ir perspėjimus dėl saugos.

Jei gamintojas to dar nepadarė, turite patys informuoti vartotojus apie dėl saugos atšauktus gaminius arba perspėjimus dėl saugos, kad būtų užtikrintas saugus gaminio naudojimas (žr. konkrečias 3.4.1 punkto nuostatas).

D) **Informuoti valstybių narių, kuriose gaminys patiektas rinkai, rinkos priežiūros institucijas.**

Kaip turėčiau informuoti rinkos priežiūros institucijas?

Kad įspėtumėte rinkos priežiūros institucijas, turite naudotis portalu Safety Business Gateway“. Ši priemonė suteikia jums galimybę pasirinkti visas valstybes nares, kuriose buvo pateiktas pavojingas gaminys, ir nedelsiant informuoti institucijas.

Kokią informaciją turiu pateikti vartotojams ir institucijoms?

Turite pateikti išsamią informaciją apie:

1) pavojų vartotojų sveikatai ir saugai: aiškiai ir suprantamai aprašyti, kas gali nutikti naudojant gaminį;

2) visas taisomąsias priemones, kurių jau imtasi; ir

3) jei tokia informacija yra, rinkoje vis dar cirkuliuojančių gaminių kiekį pagal valstybes nares.

Kokios mano pareigos dėl skundų ir nelaimingų atsitikimų?

A) **Užtikrinti, kad būtų vartotojų skundų teikimo kanalas.**

Turite patikrinti, ar gamintojas suteikė komunikacijos kanalą vartotojams (kaip antai telefono numerį, elektroninį adresą arba specialią savo interneto svetainės dalį), kuriais naudodamiesi jie gali teikti skundus ir informuoti gamintoją apie jų patirtus su gaminiu susijusius nelaimingus atsitikimus arba jiems dėl gaminio kilusias su sauga susijusias problemas.

Jei tokių kanalų nėra, turite vartotojams tokį kanalą pasiūlyti.

Tokiuose kanaluose turėtų būti atsižvelgiama į asmenų su negalia poreikį gauti informaciją. Pavyzdžiui, ne visa informacija turėtų būti pateikiama kaip atvaizdas, kurio negalima nuskaityti naudojant tekstinės informacijos pavertimo garsine informacija įrenginį ([24]).

B) **Tirti skundus ir informuoti kitus tiekimo grandinės dalyvius.**

Jei iš vartotojo gaunate skundą arba informacijos apie su gaminio sauga susijusį nelaimingą atsitikimą, turite atlikti tyrimą. Jei tai atrodo pagrįsta, turėtumėte priimti taisomąsias priemones.

Privalote informuoti gamintoją, platintojus ir, kai taikoma, realizavimo paslaugų teikėjus bei elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjus apie savo atliktą tyrimą ir to tyrimo rezultatus.

Turite turėti vidaus registrą dėl kiekvieno gaminio, kuriame būtų saugoma tokia informacija:

a) vartotojų skundai;

b) gaminio atšaukimas ir

c) visos taisomosios priemonės, kurių imtasi siekiant užtikrinti gaminio atitiktį.

Šiame skundų vidaus registre turėtumėte saugoti tik tuos asmens duomenis, kurių jums reikia skundui ištirti.

Tokie duomenys turėtų būti saugomi tol, kol jų reikia tyrimo tikslais. Bet kuriuo atveju turėtumėte ištrinti asmens duomenis (pvz., vartotojo vardą, pavardę (pavadinimą) ir adresą) iš registro praėjus penkeriems metams nuo duomenų įvedimo.

C) **Nuolat informuoti gamintoją apie visus gaminio sukeltus nelaimingus atsitikimus ir užtikrinti, kad apie tai būtų pranešta kompetentingoms institucijoms.**

Jei **žinote apie nelaimingą atsitikimą, kurį sukėlė jūsų rinkai pateiktas gaminys**, turėtumėte apie tai nepagrįstai nedelsdami pranešti gamintojui. Gamintojas gali nurodyti jums apie tai pranešti kompetentingoms institucijoms.

Jei žinote apie nelaimingą atsitikimą ir gaminio gamintojas nėra įsisteigęs ES, turėtumėte informuoti už gaminį atsakingą asmenį ES. Šis atsakingas asmuo turi užtikrinti, kad apie nelaimingą atsitikimą būtų pranešta valstybės narės, kurioje įvyko nelaimingas atsitikimas, kompetentingoms institucijoms.

Kas yra su gaminių sauga susijęs nelaimingas atsitikimas?

Nelaimingi atsitikimai, apie kuriuos turi būti pranešta, yra įvykiai, susiję su gaminio naudojimu, dėl kurių asmuo mirė arba buvo padarytas didelis neigiamas poveikis to asmens sveikatai ir saugai. Šis poveikis gali būti nuolatinis arba laikinas ir gali apimti sužalojimus, kitą žalą kūnui, ligas ir lėtinį poveikį sveikatai.

([24]) 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70–115) I priede nustatyti prieinamumo reikalavimai yra privalomi ir turi būti įgyvendinami, kad atspindėtų numatomą jūsų gaminių naudojimą, kai juos naudoja asmenys su negalia.

Kokią priemonę turiu naudoti, kad praneščiau apie nelaimingą atsitikimą?

Turite naudotis portalu „Safety Business Gateway“ (žr. 3.4.3 punktą).

Kokią informaciją turiu pateikti pranešdamas?

Turite nurodyti:

— gaminio tipą ir identifikavimo numerį ir

— nelaimingo atsitikimo aplinkybes, jei jos žinomos.

Importuotojo kontrolinis sąrašas

Prieš pateikiant gaminį rinkai:

✓ **užtikrinti, kad gaminys būtų saugus;**

✓ **užtikrinti, kad gamintojas atliktų rizikos vertinimą ir parengtų techninius dokumentus;** šiuos **techninius dokumentus saugoti 10 metų** ir paprašius pateikti juos institucijoms;

✓ **užtikrinti, kad** gaminio identifikavimo duomenys, gamintojo identifikavimo ir kontaktiniai duomenys būtų **teisingai pritvirtinti prie gaminio ar jo pakuotės** ir kad prireikus prie gaminio būtų pridėtos instrukcijos ir saugos informacija;

✓ **nurodyti savo identifikavimo ir kontaktinius duomenis ant gaminio arba pateikti juos kartu su gaminiu;** užtikrinti, kad ši informacija **nepaslėptų jokios kitos privalomos informacijos**;

✓ **užtikrinti, kad ES būtų už jūsų gaminį atsakingas asmuo** ir kad ant gaminio arba ant jo pakuotės, siuntos ar lydimojo dokumento būtų nurodyti jo kontaktiniai duomenys ir kita reikalinga informacija. Tas asmuo galite būti jūs!

✓ nustatyti **gaminių saugai užtikrinti skirtus vidaus procesus**;

✓ **užtikrinti, kad sandėliavimas ar transportavimas nedarytų poveikio produktų saugai ar jų ženklinimui;**

✓ **neteikite rinkai reikalavimų neatitinkančio ar pavojingo gaminio!** jei nustatoma neatitiktis, **informuoti gamintoją ir rinkos priežiūros institucijas**.

Pateikus gaminį rinkai:

✓ **kilus su gaminių sauga susijusiai problemai:**

— **informuoti gamintoją;**

— **užtikrinti, kad gamintojas ėmėsi taisomųjų priemonių** (atšaukiant naudoti pranešimo apie atšaukimą šabloną ir numatyti taisomąsias priemones). **Jei jis jų nesiėmė, jūs turite nedelsdami jų imtis;**

— **užtikrinti, kad gamintojas informuotų vartotojus apie pavojingus gaminius. Jei jis to nepadarė, tai padaryti turite jūs;**

— **informuoti nacionalines institucijas per portalą „Safety Business Gateway“;**

✓ užtikrinti, kad gamintojas **turėtų tiesioginį vartotojų skundų dėl gaminių saugos kanalą**. Jei jis jo neturi, jį pateikti turite jūs. Pagalvokite apie prieinamus formatus;

✓ **tirti visus skundus** ir **informuoti kitus tiekimo grandinės dalyvius**;

✓ **tvarkyti vartotojų skundų,** gaminių atšaukimo ir taisomųjų priemonių, kurių imtasi, vidaus registrą;

✓ **pranešti apie su gaminiu susijusius nelaimingus atsitikimus**, apie kuriuos sužinote, **gamintojui ir už gaminį atsakingam asmeniui ES**. Gamintojas gali nurodyti jums apie tai pranešti institucijoms per **portalą „Safety Business Gateway“**;

✓ **bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis**, kai jos to prašo.

Daugiau informacijos pateikiama 3.1.3 skirsnyje apie importuotojo pareigas.

3.1.4. **Esu platintojas. Kokios mano pareigos pagal RBGS?**

Kas yra platintojas?

RBGS platintojas apibrėžiamas kaip „tiekimo grandinėje veikiantis fizinis arba juridinis asmuo, išskyrus gamintoją arba importuotoją, kuris tiekia gaminį rinkai“.

Tiekimas rinkai – „platinti, vartoti ar naudoti skirto gaminio tiekimas Sąjungos rinkoje, vykdant komercinę veiklą už atlygį arba be jo“.

Pavyzdžiui, platintojas gali būti įmonė, kuri tiekia rinkai gamintojo produktą su pakuotėmis, išverstomis į konkrečią ES šalį, jei jos vis dar parduodamos naudojant gamintojo pavadinimą arba prekės ženklą.

Prieš pateikdami gaminį rinkai.

1. Turėtumėte **patikrinti, ar gamintojas ir importuotojas (jei taikoma) įvykdė šiuos reikalavimus dėl gaminio, kurį ketinate platinti:**

   a) gaminys yra pažymėtas tipo, partijos ar serijos numeriu ar kitu gaminį identifikuoti leidžiančiu elementu, kuris turi būti toks, kad vartotojai jį lengvai pamatytų ir perskaitytų, arba, kai tai neįmanoma dėl gaminio dydžio ar pobūdžio, – kad būtina informacija būtų pateikta ant pakuotės arba lydimuosiuose dokumentuose;

   b) gamintojai nurodė savo pavadinimą, registruotą prekybinį pavadinimą arba registruotą prekių ženklą, pašto ir elektroninį adresą, ir, jei skiriasi, bendrojo kontaktinio punkto pašto ar elektroninį adresą, kuriais su jais galima susisiekti. Ta informacija turi būti pateikiama ant gaminio arba, kai tai neįmanoma, ant pakuotės arba lydimajame dokumente;

   c) prie gaminio pridėtos aiškios instrukcijos ir saugos informacija vartotojams lengvai suprantama kalba, kurią nustato valstybė narė, kurios rinkai patiektas gaminys. Šis reikalavimas netaikomas, kai gaminį galima saugiai naudoti pagal gamintojo numatytą paskirtį be tokių instrukcijų ir saugos informacijos;

   d) jei tiekimo grandinėje veikia importuotojas, kad importuotojas nurodė savo pavadinimą, registruotą prekybinį pavadinimą arba registruotą prekių ženklą, pašto ir elektroninį adresą, ir, jei skiriasi, bendrojo kontaktinio punkto pašto ar elektroninį adresą, kuriais su jais galima susisiekti. Ta informacija pateikiama ant gaminio arba, kai tai neįmanoma, ant pakuotės arba lydimajame dokumente;

   e) nėra jokios papildomos etiketės, paslepiančios pagal ES teisę reikalaujamą informaciją ant gamintojo ar importuotojo pateiktos etiketės.

2. Kol atsakomybė už gaminį tenka jums, turite užtikrinti, kad **laikymo ar transportavimo sąlygos nepakenktų jo atitikčiai RBGS 5 straipsnyje nustatytam bendrajam saugos reikalavimui.**

   ⇨ Jei, remdamiesi turima informacija, manote arba turite pagrindo manyti, kad **gaminys kelia pavojų arba neatitinka 1 dalyje pateiktų nuostatų, netiekti gaminio rinkai** tol, kol neužtikrinama gaminio atitiktis;

3. **Vidaus procesai**. Turėtumėte taikyti gaminių saugos vidaus procesus, kad galėtumėte vykdyti savo pareigas pagal RBGS (pvz., užtikrinti kokybės kontrolę, nagrinėti skundus, žinoti ES teisės aktus rengiant darbuotojų mokymus gaminių saugos klausimais ir nustatant mokymosi apie gaminių saugą būdus).

Ką turėtumėte daryti, jei siūlote produktą nuotolinės prekybos būdu?

Jei nusprendžiate gaminius rinkai tiekti internetu arba kitomis nuotolinės prekybos priemonėmis, tų gaminių pasiūlyme (pvz., jūsų elektroninėje parduotuvėje pateiktame gaminio pasiūlyme) turi būti aiškiai ir matomai nurodoma bent ši informacija:

(a) gamintojo pavadinimas, registruotas prekybinis pavadinimas arba registruotas prekių ženklas, taip pat pašto ir elektroninis adresas, kuriuo su juo galima susisiekti;

(b) jei gamintojas nėra įsisteigęs Sąjungoje, atsakingo asmens, kaip tai suprantama šio reglamento 16 straipsnio 1 dalyje arba Reglamento (ES) 2019/1020 4 straipsnio 1 dalyje, pavadinimas, pašto ir elektroninis adresas;

(c) informacija, leidžianti identifikuoti gaminį, įskaitant jo atvaizdą, tipą ir bet kokį kitą gaminio identifikatorių, ir

(d) bet koks perspėjimas arba saugos informacija, kuri turi būti pritvirtinta prie gaminio arba prie jo pakuotės, arba įtraukiama į lydimąjį dokumentą pagal šį reglamentą arba taikytinus ES derinamuosius teisės aktus, pateikta vartotojams lengvai suprantama kalba, kurią nustato valstybė narė, kurioje produktas tiekiamas rinkai.

Pateikus gaminį rinkai.

Turėtumėte **visapusiškai bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis** gaminių saugos klausimais, kaip paaiškinta 3.4.5 punkte.

Jei, remdamiesi turima informacija, manote arba turi pagrindo manyti, kad **rinkai pateiktas gaminys yra pavojingas arba neatitinka 1 punkto reikalavimų**, turite nedelsdami imtis šių veiksmų:

A) **apie tai informuoti atitinkamai gamintoją arba importuotoją.**

Toks informacijos pateikimas yra labai svarbus siekiant greitai išspręsti su sauga ar atitiktimi susijusią problemą;

B) **užtikrinti, kad būtų imtasi taisomųjų veiksmų, būtinų veiksmingu būdu užtikrinti gaminio atitiktį**, įskaitant, prireikus, gaminio pašalinimą arba atšaukimą; Jei inicijuojate atšaukimą, žr. 3.4.1 punktą, ir

C) **užtikrinti, kad valstybių narių, kuriose gaminys patiektas rinkai, rinkos priežiūros institucijos būtų nedelsiant apie tai informuotos** per portalą „Safety Business Gateway“.

Kaip turėčiau informuoti rinkos priežiūros institucijas?

Turite naudotis portalu „Safety Business Gateway“. Ši priemonė suteikia jums galimybę pasirinkti visas valstybes nares, kuriose buvo pateiktas pavojingas gaminys, ir nedelsiant vienu metu informuoti institucijas.

Kokią informaciją turiu pateikti institucijoms?

B ir C punktų tikslais turėtumėte pateikti atitinkamą informaciją apie:

1) pavojų vartotojų sveikatai ir saugai, aiškiai ir suprantamai aprašant, kas gali nutikti naudojant gaminį;

2) visas taisomąsias priemones, kurių jau imtasi, ir

3) jei tokia informacija yra, rinkoje vis dar cirkuliuojančių gaminių kiekį pagal valstybes nares.

D) **Nuolat informuoti gamintoją apie visus gaminio sukeltus nelaimingus atsitikimus ir užtikrinti, kad apie tai būtų pranešta kompetentingoms institucijoms.**

Jei **žinote apie nelaimingą atsitikimą, kurį sukėlė jūsų rinkai pateiktas gaminys**, turėtumėte apie tai nepagrįstai nedelsdami informuoti gamintoją. Gamintojas gali nurodyti jums apie tai pranešti kompetentingoms institucijoms.

Jei žinote apie nelaimingą atsitikimą ir gaminio gamintojas nėra įsisteigęs ES, turėtumėte informuoti už gaminį atsakingą asmenį ES. Šis atsakingas asmuo turi užtikrinti, kad apie šį nelaimingą atsitikimą būtų pranešta valstybės narės, kurioje įvyko nelaimingas atsitikimas, kompetentingoms institucijoms.

Kas yra su gaminių sauga susijęs nelaimingas atsitikimas?

Nelaimingi atsitikimai, apie kuriuos turi būti pranešta, yra susiję su gaminio naudojimu, dėl kurio asmuo mirė arba buvo padarytas didelis neigiamas poveikis to asmens sveikatai ir saugai. Šis poveikis gali būti nuolatinis arba laikinas. Tai gali būti sužalojimai, kita žala kūnui, ligos ir lėtinis poveikis sveikatai.

Kokią priemonę turiu naudoti, kad praneščiau apie nelaimingą atsitikimą?

Turite naudotis portalu „Safety Business Gateway“ (žr. 3.4.3 punktą).

Kokią informaciją turiu pateikti pranešdamas?

Turite nurodyti:

— gaminio tipą ir identifikavimo numerį ir

— nelaimingo atsitikimo aplinkybes, jei jos žinomos.

Platintojo kontrolinis sąrašas

Prieš pateikiant gaminį rinkai:

✓ **patikrinti, ar** gaminio identifikavimo duomenys, gamintojo ir importuotojo identifikavimo ir kontaktiniai duomenys yra teisingai pritvirtinti prie gaminio ar jo pakuotės ir kad prireikus prie gaminio būtų pridėtos instrukcijos ir saugos informacija;

✓ patikrinti, ar **etiketės neuždengia jokios kitos privalomos informacijos**;

✓ **užtikrinti, kad sandėliavimas ar transportavimas nedarytų poveikio gaminių saugai ar jų ženklinimui;**

✓ nustatyti **gaminių saugai užtikrinti skirtus vidaus procesus**;

✓ **nuotolinės prekybos pasiūlymuose pateikti reikiamą informaciją apie gaminį:**

— gaminio identifikavimo duomenis ir jo atvaizdą;

— gamintojo identifikavimo duomenis ir kontaktinius duomenis;

— už gaminį ES atsakingo asmens identifikavimo ir kontaktinius duomenis;

— jei reikia, instrukcijas ir saugos informaciją.

✓ jei turite **registravimo sistemą arba klientų lojalumo programą**, turite suteikti vartotojams galimybę būti įtrauktiems į šią sistemą arba programą tik su sauga susijusiais tikslais;

✓ **neteikite rinkai reikalavimų neatitinkančio ar pavojingo gaminio!** Jei nustatoma neatitiktis, **informuoti gamintoją ir rinkos priežiūros institucijas**.

Pateikus gaminį rinkai.

✓ **Jei jūsų tiekiamas gaminys yra pavojingas arba neatitinka reikalavimų:**

— **informuoti gamintoją arba importuotoją;**

— **užtikrinti, kad gamintojas arba importuotojas ėmėsi taisomųjų priemonių** (atšaukiant naudoti pranešimo apie atšaukimą šabloną ir numatyti taisomąsias priemones);

— **užtikrinti, kad nacionalinės valdžios institucijos būtų nedelsiant informuotos per portalą „Safety Business Gateway“.** Jei gamintojas ar importuotojas jų neinformavo, tai padarykite jūs;

— **gamintojas ir importuotojas privalo informuoti vartotojus apie pavojingus gaminius**. Bendradarbiaukite ir aktyviai skleiskite informaciją;

✓ **pranešti apie su gaminiu susijusius nelaimingus atsitikimus**, apie kuriuos sužinote, **gamintojui ir už gaminį atsakingam asmeniui ES**. Gamintojas gali nurodyti jums apie tai pranešti institucijoms per **portalą „Safety Business Gateway“**;

✓ **bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis**, kai jos to prašo.

Daugiau informacijos pateikiama 3.1.4 skirsnyje apie platintojo pareigas.

3.1.5. **Esu realizavimo paslaugų teikėjas. Kokios mano pareigos pagal RBGS?**

Kas yra realizavimo paslaugų teikėjas?

RBGS realizavimo paslaugų teikėjas apibrėžiamas kaip „fizinis arba juridinis asmuo, kuris, vykdydamas komercinę veiklą, teikia **bent dvi iš šių paslaugų**: *sandėliavimo, pakavimo, adresavimo ir siuntimo, neturėdamas nuosavybės teisių į su tomis paslaugomis susijusius gaminius, išskyrus pašto paslaugas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/67/EB 2 straipsnio 1 punkte, siuntinių pristatymo paslaugas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/644 2 straipsnio 2 punkte, ar bet kokias kitas pašto paslaugas arba krovinių vežimo paslaugas*“.

Tai reiškia, kad: jei įmonė, kuri paprastai teikia tik tarpininkavimo paslaugas (elektroninės prekyvietės paslaugos teikėjas), kai kuriems gaminiams taip pat teikia sandėliavimo ir pakavimo paslaugas, ji bus laikoma ekonominės veiklos vykdytoju šių gaminių atžvilgiu (realizavimo paslaugų teikėju).

Svarbu pabrėžti, kad pagal RBGS **realizavimo paslaugų teikėjai laikomi ekonominės veiklos vykdytojais**. Todėl turite vykdyti šias bendrai ekonominės veiklos vykdytojams taikomas pareigas:

— **vidaus procesai**. Turėtumėte taikyti gaminių saugos vidaus procesus, kad galėtumėte vykdyti savo pareigas pagal RBGS (pvz., užtikrinti kokybės kontrolę, nagrinėti skundus, žinoti ES teisės aktus rengiant darbuotojų mokymus gaminių saugos klausimais ir nustatant mokymosi apie gaminių saugą būdus), ir

— turėtumėte **visapusiškai bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis** gaminių saugos klausimais, kaip paaiškinta 3.4.5 punkte.

Taip pat svarbu pabrėžti, kad jūs, **kaip realizavimo paslaugų teikėjas, galite automatiškai tapti už gaminį atsakingu ekonominės veiklos vykdytoju** (išsamesnė informacija pateikta 3.2 punkte), jei nėra šiam uždaviniui atlikti įgalioto gaminio ES gamintojo, importuotojo ar įgaliotojo atstovo. Tada jums būtų taikomos papildomos pareigos, kaip paaiškinta 3.2 punkte.

Realizavimo paslaugų teikėjo kontrolinis sąrašas

✓ Nustatyti **gaminių saugai užtikrinti skirtus vidaus procesus**.

✓ **Informuoti gamintoją ir institucijas, jei pastebite su sauga susijusią problemą arba gaminio neatitiktį**.

✓ **Nepamirškite, kad automatiškai galite tapti atsakingu asmeniu ES už tam tikrus gaminius, kuriuos tvarkote**! Patikrinkite, ar taip yra, ir jei taip, įsitikinkite, kad esate pajėgus atlikti šias užduotis.

✓ **Bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis**, kai jos to prašo.

Daugiau informacijos pateikiama 3.1.5 skirsnyje apie realizavimo paslaugų teikėjo pareigas.

3.2. **Ekonominės veiklos vykdytojas taip pat prisiima atsakingo asmens vaidmenį**

Gaminys, kuriam taikomas RBGS, negali būti pateiktas rinkai be ES įsisteigusio ekonominės veiklos vykdytojo, t. y. atsakingo asmens, atsakingo už Reglamento (ES) 2019/1020 4 straipsnio 3 dalyje ir RBGS 16 straipsnyje nustatytų su tuo gaminiu susijusių užduočių vykdymą.

Kas yra atsakingas asmuo?

Atsakingas asmuo yra bet kuris iš šių asmenų:

a) ES įsisteigęs gamintojas;

b) importuotojas, jei gamintojas nėra įsisteigęs Sąjungoje;

c) įgaliotasis atstovas, turintis raštišką gamintojo įgaliojimą gamintojo vardu atlikti atsakingo asmens užduotis;

d) ES įsisteigęs realizavimo paslaugų teikėjas jo tvarkomų gaminių atžvilgiu, jei ES nėra įsisteigęs joks kitas ekonominės veiklos vykdytojas, kaip nurodyta a, b ir c punktuose.

Kokios yra jūsų, kaip atsakingo asmens, užduotys?

Kaip atsakingas asmuo, be tų pareigų, kurias jau turite kaip ekonominės veiklos vykdytojas, turite **papildomų pareigų** pagal pirmiau paaiškintas skirtingas kategorijas. Jums pavestos šios papildomos užduotys:

(a) patikrinti, ar parengti techniniai dokumentai, ir užtikrinti, kad rinkos priežiūros institucijų prašymu joms būtų galima pateikti techninius dokumentus;

(b) gavus pagrįstą rinkos priežiūros institucijos prašymą, suteikti tai institucijai visą gaminio atitikčiai įrodyti reikalingą informaciją ir dokumentus, parengtus viena iš kalbų, kurią ta institucija gali lengvai suprasti;

(c) informuoti rinkos priežiūros institucijas, jei turite pagrindo manyti, kad gaminys kelia pavojų;

(d) bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis (be kita ko, gavus pagrįstą prašymą):

i. užtikrinti, kad nedelsiant būtų imtasi būtinų taisomųjų veiksmų siekiant ištaisyti bet kokį RBGS nustatytų reikalavimų nesilaikymo atvejį, arba

ii. jei tai neįmanoma, sumažinti to gaminio keliamą pavojų, kai to reikalauja rinkos priežiūros institucijos arba savo iniciatyva, jei manote arba turite pagrindo manyti, kad atitinkamas gaminys kelia pavojų;

(e) kai tinkama, atsižvelgiant į galimą su gaminiu susijusį pavojų, reguliariai tikrinti:

i. ar gaminys atitinka gamintojo parengtus techninius dokumentus. Tai reiškia, kad gamintojas pašalino arba sumažino galimą pavojų (-us), kurį (-iuos) gali kelti gaminys, kaip aprašyta techniniuose dokumentuose, pvz., taikydamas atitinkamus Europos standartus ar kitas priemones; ir

ii. ar gaminys atitinka šiuos reikalavimus:

— ant gaminio yra nurodytas tipo, partijos ar serijos numeris arba kitas elementas, pagal kurį būtų galima identifikuoti gaminį, ir kurį vartotojai galėtų lengvai matyti ir perskaityti. Arba, jei dėl gaminio dydžio ar pobūdžio to padaryti neįmanoma, reikalaujama informacija turi būti pateikta ant pakuotės arba lydimajame dokumente;

— gamintojas nurodė savo pavadinimą, registruotą prekybinį pavadinimą arba registruotą prekių ženklą, pašto ir elektroninį adresą, ir, jei skiriasi, bendrojo kontaktinio punkto pašto ar elektroninį adresą, kuriais su jais galima susisiekti. Ta informacija turi būti pateikiama ant gaminio arba, kai tai neįmanoma, ant pakuotės arba lydimajame dokumente;

— prie gaminio pridėtos aiškios instrukcijos ir saugos informacija vartotojams lengvai suprantama kalba, kurią nustato valstybė narė, kurios rinkai patiektas gaminys. Tas reikalavimas netaikomas, jei gaminį galima saugiai naudoti pagal gamintojo numatytą paskirtį be tokių instrukcijų ir saugos informacijos.

Rinkos priežiūros institucijų prašymu turėtumėte pateikti dokumentais pagrįstus atliktų patikrinimų įrodymus.

(f) užtikrinti, kad jūsų pavadinimas, registruotas prekybinis pavadinimas arba registruotas prekių ženklas ir kontaktiniai duomenys, įskaitant pašto ir elektroninį adresą, būtų nurodyti ant gaminio arba ant jo pakuotės, siuntos arba lydimojo dokumento, ir

> ***Ką reiškia „elektroninis adresas“?***
> Elektroninis adresas gali būti el. pašto adresas arba speciali jūsų svetainės skiltis, leidžianti vartotojams tiesiogiai su jumis susisiekti. Vien interneto svetainės nepakanka, jei joje nėra galimybės tiesiogiai su jumis susisiekti.

(g) Jei sužinote apie gaminio, už kurį esate atsakingas, sukeltą nelaimingą atsitikimą, užtikrinti, kad apie šį nelaimingą atsitikimą būtų pranešta per portalą „Safety Business Gateway“ nepagrįstai nedelsiant nuo tada, kai sužinojote apie nelaimingą atsitikimą, valstybės narės, kurioje įvyko nelaimingas atsitikimas, kompetentingoms institucijoms. Pranešime privalote nurodyti gaminio tipą ir identifikacinį numerį, taip pat nelaimingo atsitikimo aplinkybes, jei jos yra žinomos. Kompetentingų institucijų prašymu turėtumėte joms pateikti bet kokią kitą svarbią informaciją.

Daugiau informacijos apie atsakingų asmenų vaidmenis pateikiama Komisijos pranešime “Reglamento (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties 4 straipsnio praktinio įgyvendinimo gairės ekonominės veiklos vykdytojams ir rinkos priežiūros institucijoms“ ([25]).

Atsakingo asmens ES kontrolinis sąrašas

- ✓ Patikrinti, ar gamintojas parengė techninius dokumentus, ir įsitikinti, kad institucijoms paprašius galėsite juos pateikti.
- ✓ **Užtikrinti, kad jūsų identifikavimo ir kontaktiniai duomenys būtų ant gaminio arba pateikti kartu su gaminiu.**
- ✓ **Reguliariai tikrinti, ar gaminys atitinka techninius dokumentus**. Tai reiškia, kad gamintojas pašalino arba sumažino galimą pavojų (-us), kurį (-iuos) gali kelti gaminys, kaip aprašyta techniniuose dokumentuose.
- ✓ **Reguliariai tikrinti, ar gaminio identifikavimo duomenys, gamintojo ir importuotojo identifikavimo ir kontaktiniai duomenys yra teisingai pritvirtinti prie gaminio ar jo pakuotės ir kad prireikus prie gaminio būtų pridėtos instrukcijos ir saugos informacija.**
- ✓ **Bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis** ir paprašius pateikti joms visą informaciją ir dokumentus.
- ✓ **Jei sužinote, kad gaminys kelia pavojų saugai:**
  - — **informuoti nacionalines institucijas per portalą „Safety Business Gateway“;**
  - — **informuoti gamintoją;**
  - — **pasirūpinti, kad nedelsiant būtų imtasi taisomųjų veiksmų. Jei gamintojas to nepadarė, padarykite tai patys!**
- ✓ **Pranešti apie su gaminiais susijusius nelaimingus atsitikimus**, apie kuriuos sužinote per **portalą „Safety Business Gateway“.**
- ✓ **Vykdyti pareigas, kurias turite kaip gamintojas, importuotojas, įgaliotasis atstovas arba realizavimo paslaugų teikėjas.**

Daugiau informacijos pateikiama 3.2 skirsnyje apie atsakingo asmens pareigas ES.

([25]) Komisijos pranešimas „Reglamento (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties 4 straipsnio praktinio įgyvendinimo gairės ekonominės veiklos vykdytojams ir rinkos priežiūros institucijoms“ (OL C 100, 2021 3 23, p. 1–15).

3.3. **Elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai**

Kas yra elektroninės prekyvietės paslaugos teikėjas?

Elektroninės prekyvietės paslaugos teikėjas – tarpininkavimo paslaugos teikėjas, naudojantis elektroninę sąsają, kuria vartotojams sudaromos sąlygos sudaryti nuotolinės prekybos sutartis su prekiautojais dėl gaminių pardavimo. Todėl šios įmonės teikia tik internetines tarpininkavimo paslaugas tam tikram gaminiui.

Jei jūsų įmonė taip pat teikia vieną ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų paslaugų, ji veikia kaip tokia įmonė ir jai taikomos atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo pareigos. Jei įmonė taip pat teikia su tam tikru produktu susijusias ekonominės veiklos vykdytojo paslaugas, žr. šių gairių 3.1 ir 3.2 punktus.

Kokios yra mano, kaip elektroninės prekyvietės paslaugos teikėjo, pareigos pagal RBGS?

Svarbu pabrėžti, kad elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjų pareigos, susijusios su gaminių sauga pagal RBGS, papildo ir dar patikslina kai kurias jų pareigas pagal Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA) ([26]).

Toliau nurodytos pareigos, išdėstytos RBGS IV skyriuje, taikomos visiems elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjams, išskyrus žvaigždute (*) pažymėtas pareigas, taikomas tik i) vidutinėms arba didelėms įmonėms ir ii) labai mažoms arba mažosioms įmonėms, kai šios labai mažos ir mažosios įmonės yra nurodytos kaip labai didelės interneto platformos arba interneto paieškos sistemos, kaip apibrėžta Skaitmeninių paslaugų akte ([27]).

Jūsų, kaip elektroninės prekyvietės paslaugos teikėjo, pareigos pagal RBGS yra šios:

— turėtumėte paskirti **vieną bendrą informacinį punktą**, kuris elektroninėmis priemonėmis galėtų tiesiogiai bendrauti **su valstybių narių rinkos priežiūros institucijomis** gaminių saugos klausimais;

— turėtumėte **užsiregistruoti portale „Safety Gate“** ir jame pateikti informaciją apie savo vieną bendrą kontaktinį punktą;

— turėtumėte **paskirti vieną bendrą kontaktinį punktą, kad vartotojai galėtų tiesiogiai ir greitai su jumis bendrauti** gaminių saugos klausimais;

— turėtumėte užtikrinti, kad esate įdiegę gaminių saugai užtikrinti skirtus **vidaus procesus**, siekdami nepagrįstai nedelsiant laikytis atitinkamų RBGS reikalavimų. Šie vidaus procesai turėtų apimti mechanizmus, kurie leistų prekiautojams (jūsų verslo partneriams) teikti:

  — reikiamą informaciją apie produktų saugą ir atsekamumą, ir

  — pačių prekiautojų patvirtinimus, pagal kuriuos jie įsipareigoja siūlyti tik tuos gaminius, kurie atitinka ES gaminių saugos taisykles, ir papildomą identifikavimo informaciją pagal SPA reikalavimus;

([26]) 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB, (Skaitmeninių paslaugų aktas), (OL L 277, 2022 10 27, p. 1–102).

([27]) Į RBGS 22 straipsnio 7, 9 ir 11 dalis įtrauktos tam tikros SPA nustatytų pareigų, t. y. jo 23 ir 31 straipsniuose nustatytų pareigų, specifikacijos, todėl jos atitinka pastarojo akto taikymo sritį. Pagal SPA 19 straipsnį (dėl SPA 23 straipsnio ir apskritai III skyriaus 3 skirsnyje nustatytų pareigų) ir 29 straipsnį (dėl SPA 31 straipsnio ir apskritai SPA III skyriaus 4 skirsnyje nustatytų pareigų) šios pareigos iš esmės netaikomos platformų, kurios laikomos labai mažomis ir mažosiomis įmonėmis, teikėjams. Tačiau ir SPA 19 straipsnio 2 dalyje, ir 29 straipsnio 2 dalyje numatyta nuo šio principo nukrypti leidžianti nuostata, todėl platformai, kuri yra labai maža ir mažoji įmonė, kuri tuo pat metu laikoma labai didele interneto platforma / labai didele interneto paieškos sistema, iš tiesų taikomos šios pareigos. Todėl lentelės teiginys reiškia, kad į RBGS įtrauktos SPA pareigų specifikacijos taikomos bet kokiai platformai, kurią teikia vidutinės ir didelės įmonės (kaip paprastai numatyta SPA 19 ir 29 straipsniuose), taip pat bet kuriai labai mažų ir mažųjų įmonių teikiamai platformai, kuri tuo pat metu laikoma labai didele interneto platforma / labai didele interneto paieškos sistema, nes tokiu atveju SPA 3 ir 4 skirsniai netaikomi.

— turėtumėte imtis būtinų priemonių, kad galėtumėte **gauti ir vykdyti nacionalinių valdžios institucijų nurodymus**, ir turėtumėte imtis veiksmų nepagrįstai nedelsdami (bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per **2 darbo dienas** nuo nurodymo gavimo). turėtumėte elektroninėmis priemonėmis informuoti apie nurodymo įgyvendinimą nurodymą išduodančiąją rinkos priežiūros instituciją naudodamiesi portale „Safety Gate“ skelbiamais rinkos priežiūros institucijos kontaktiniais duomenimis. Pagal tokį nurodymą jums gali tekti nustatytą laikotarpį **pašalinti iš savo elektroninės sąsajos visą tapatų turinį**, susijusį su atitinkamo pavojingo gaminio pasiūlymu, panaikinti prieigą prie jo arba pateikti aiškų įspėjimą;

— turėtumėte **atsižvelgti į per portalą „Safety Gate“ reguliariai teikiamą informaciją apie pavojingus gaminius, apie kuriuos pranešė rinkos priežiūros institucijos**. Tai padės jums taikyti **savanoriškas priemones** siekiant aptikti, nustatyti, pašalinti turinį, susijusį su pavojingų gaminių pasiūlymais jūsų elektroninėje prekyvietėje, arba panaikinti prieigą prie jo (be kita ko, naudojantis sąveikia portalo „Safety Gate“ sąsaja). Naudodamiesi portale „Safety Gate“ paskelbtais rinkos priežiūros institucijos kontaktiniais duomenimis, turėtumėte informuoti skubių įspėjimų sistemoje „Safety Gate“ pranešimą pateikusią rinkos priežiūros instituciją apie visas priemones, kurių ėmėtės;

— turėtumėte turėti galimybę **gauti su gaminių saugos klausimais susijusius pranešimus** iš visų trečiųjų šalių (įskaitant vartotojus ir vartotojų organizacijas) ir **juos tvarkyti nepagrįstai nedelsdami ir bet kuriuo atveju per 3 darbo dienas** nuo pranešimo gavimo;

— (*) kalbant apie gaminių saugą, turėtumėte **naudoti bent portalo „Safety Gate“ informaciją**, **kad būtų laikomasi reikalavimo dėl *ex post* patikrinimų atsitiktine tvarka** pagal SPA 31 straipsnio 3 dalį;

— (*) kalbant apie gaminių saugą, turėtumėte **pagrįstam laikotarpiui ir iš anksto įspėję sustabdyti** paslaugų teikimą **prekiautojams, kurie dažnai siūlo nesaugius gaminius**;

— (*) dėl informacijos apie gaminių saugą, turėtumėte **sukurti ir organizuoti savo elektroninę sąsają** taip, kad **gaminį siūlantys prekiautojai apie kiekvieną siūlomą gaminį galėtų pateikti bent toliau nurodytą informaciją ir užtikrinti, kad gaminio pasiūlyme vartotojams būtų rodoma** arba kitaip lengvai prieinama ši informacija:

  — gamintojo pavadinimas, registruotas prekybinis pavadinimas arba registruotas prekių ženklas, taip pat pašto ir elektroninis adresas, kuriuo su gamintoju galima susisiekti;

  — jei gamintojas nėra įsisteigęs Sąjungoje, atsakingo asmens, kaip tai suprantama RBGS 16 straipsnio 1 dalyje arba Reglamento (ES) 2019/1020 4 straipsnio 1 dalyje, pavadinimas, pašto ir elektroninis adresas;

  — informacija, leidžianti identifikuoti gaminį, įskaitant jo atvaizdą, tipą ir bet kokį kitą gaminio identifikatorių, ir

  — bet koks perspėjimas arba saugos informacija, kuri turi būti pritvirtinta prie gaminio arba prie jo pridedama pagal RBGS arba taikytinus ES derinamuosius teisės aktus, pateikta vartotojams lengvai suprantama kalba, kurią nustato valstybė narė, kurioje gaminys patiektas rinkai;

— turėtumėte **bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis, prekiautojais ir atitinkamais ekonominės veiklos vykdytojais** dėl naudojantis jūsų paslaugomis internetu siūlomų gaminių saugos. Tai visų pirma turėtų būti šie veiksmai:

  — bendradarbiauti **gaminių atšaukimo srityje**:

    — tiesiogiai pranešant visiems susijusiems vartotojams, kurie pirko atitinkamą gaminį naudodamiesi jūsų sąsajomis;

    — skelbiant informaciją apie gaminių atšaukimą dėl saugos savo elektroninėse sąsajose, ir

    — apskritai bendradarbiaujant, kad būtų veiksmingai atšaukti gaminiai.

— informuoti atitinkamus ekonominės veiklos vykdytojus, jei pašalinote su jais susijusį gaminio pasiūlymą;

— teikti informaciją nacionalinėms institucijoms per portalą „Safety Business Gateway“;

— bendradarbiauti su ekonominės veiklos vykdytojais ir rinkos priežiūros institucijomis dėl **nelaimingų atsitikimų**, apie kuriuos jums pranešta;

— bendradarbiauti su kitomis atitinkamomis institucijomis, įskaitant teisėsaugos institucijas, dėl nesaugių produktų ir **nustatant atitinkamą tiekimo grandinę**;

— leisti **perimti duomenis** gaminių saugos tikslais, jei to prašo rinkos priežiūros institucija, ir apskritai leisti rinkos priežiūros institucijų pavojingiems gaminiams nustatyti naudojamoms internetinėms priemonėms **naudotis jūsų sąsajomis**.

Siekdama palengvinti jūsų pareigų vykdymą, Komisija sukūrė sąveikią portalo „Safety Gate“ sąsają, kuri suteikia galimybę elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjams prisijungti iš savo sąsajų.

Geriausia praktika

— Elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai raginami prisijungti prie atitinkamų susitarimo memorandumų, susijusių su gaminių sauga (pvz., įsipareigojimo užtikrinti gaminių saugą+) ([28]).

— Elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai, prieš pateikdami gaminius savo sąsajoje, raginami patikrinti produktus portale „Safety Gate“.

Elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjų kontrolinis sąrašas

✓ **Paskirti vieną bendrą informacinį punktą**, kuris elektroninėmis priemonėmis galėtų tiesiogiai bendrauti **su nacionalinėmis institucijomis** ir **vartotojais** (jis gali būti tas pats bendras informacinis punktas arba du skirtingi kontaktiniai punktai).

✓ **Užsiregistruoti portale „Safety Gate“.**

✓ **Nustatyti gaminių saugai užtikrinti skirtus vidaus procesus.** Tai turėtų apimti mechanizmus, leidžiančius prekiautojams teikti reikiamą informaciją apie produktų saugą ir atsekamumą, paties prekiautojo patvirtinimą ir kitus SPA reikalavimus.

✓ **Užtikrinti, kad galėtumėte gauti ir vykdyti nacionalinių institucijų duotus nurodymus** ir imtis reikiamų veiksmų nepagrįstai nedelsdami ir bet kuriuo atveju **per 2 darbo dienas. Teikti informaciją valdžios institucijoms. Sekti ir panaikinti prieigą prie tapačių gaminių pasiūlymų, kai to reikalaujama pagal nurodymus.**

✓ **Atsižvelgti į portalo „Safety Gate“ informaciją apie pavojingus gaminius naudojamuose sekimo arba išsamaus patikrinimo mechanizmuose.**

✓ **Užtikrinti, kad galėtumėte gauti trečiųjų šalių pranešimus apie gaminių saugos klausimus ir juos išnagrinėti nepagrįstai nedelsdami** ir bet kuriuo atveju **per 3 darbo dienas.**

✓ **Bendradarbiauti su rinkos priežiūros institucijomis, prekiautojais ir atitinkamais ekonominės veiklos vykdytojais.**

Papildomos pareigos vidutinėms arba didelėms įmonėms ir labai mažoms ir (arba) mažosioms įmonėms taikomos, kai šios labai mažos ir mažosios įmonės yra laikomos labai didelėmis interneto platformomis arba interneto paieškos sistemomis, kaip tai suprantama Skaitmeninių paslaugų akte.

✓ **Naudotis portalo „Safety Gate“ informacija reikiamiems *ex post* patikrinimams atsitiktine tvarka atlikti.**

✓ **Pagrįstam laikotarpiui ir iš anksto įspėjus sustabdyti** paslaugų teikimą **prekiautojams, kurie dažnai siūlo nesaugius gaminius.**

([28]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/productSafetyPledge.

✓ **Sukurti ir organizuoti savo elektroninę sąsają** taip, kad **gaminį siūlantys prekiautojai apie kiekvieną siūlomą gaminį galėtų pateikti bent toliau nurodytą informaciją ir užtikrinti, kad gaminio pasiūlyme vartotojams būtų rodoma** arba kitaip lengvai prieinama ši informacija:

— produkto identifikavimo duomenys ir jo atvaizdas;

— gamintojo identifikavimo ir kontaktiniai duomenys;

— už gaminį ES atsakingo asmens identifikavimo ir kontaktiniai duomenys ir

— jei reikia, instrukcijos ir saugos informacija.

Daugiau informacijos pateikiama 3.3 skirsnyje apie elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjų pareigas.

3.4. **Bendrosios pareigos ir priemonės**

3.4.1. **Informuoti vartotojus apie gaminių atšaukimus ir perspėjimus dėl saugos**

Priklausomai nuo jūsų atitinkamų pareigų pagal RBGS (žr. 3.1–3.3 punktus), gali būti reikalaujama, kad užtikrintumėte saugų gaminio naudojimą informuodami vartotojus apie dėl saugos atšauktus gaminius arba perspėjimus dėl saugos.

Tiesioginis bendravimas su vartotojais yra veiksmingiausias būdas informuoti vartotojus ir reaguoti į atšaukimus ir perspėjimus dėl saugos.

Kada privaloma vartotojams pranešti tiesiogiai?

Tiesiogiai pranešti vartotojams yra privaloma, jei gaminio atšaukimas dėl saugos paveikia vartotojus arba jei vartotojams turi būti pateikta tam tikra informacija apie saugų gaminio naudojimą (perspėjimas dėl saugos).

Paveiktus vartotojus galima nustatyti vienu iš dviejų būdų:

— nustatote patys tiesiogiai, naudodamiesi savo surinktais klientų asmens duomenimis, arba

— per trečiąją šalį (pvz., konkretų subjektą, atsakingą už duomenų apie motorinių transporto priemonių naudotojus rinkimą).

Ar turiu tiesiogiai informuoti vartotojus?

Jūsų pareiga – užtikrinti, kad vartotojams būtų tiesiogiai ir nepagrįstai nedelsiant pranešama apie gaminio atšaukimą arba perspėjimą dėl saugos, tačiau vartotojus informuojantis subjektas gali skirtis:

— paprastai su klientais turėtų susisiekti tiekimo grandinės dalyvis, turintis prieigą prie klientų asmens duomenų (pvz., per pirkimo duomenis, klientų lojalumo programas ar registravimo sistemas). Todėl bendradarbiavimas tiekimo grandinėje yra labai svarbus tais atvejais, kai gali reikėti gaminius atšaukti dėl saugos arba perspėti dėl saugos.

— vartotojus taip pat gali informuoti trečioji šalis, kuri turi prieigą prie jų kontaktinių duomenų (pvz., subjektas, atsakingas už duomenų apie motorinių transporto priemonių naudotojus rinkimą).

Ar ši pareiga suderinama su reikalavimais dėl asmens duomenų?

Taip, teisinė pareiga reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai ir elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai naudotų bet kokius jau turimus klientų duomenis, kad informuotų vartotojus apie atšaukimus ir perspėjimus dėl saugos yra visiškai suderinama su ES teisės aktais dėl asmens duomenų.

Šią pareigą turėtumėte atspindėti pareiškime dėl privatumo ir kitoje klientams teikiamoje informacijoje apie asmens duomenis.

Ar turiu informuoti tik vartotojus, ar taip pat turiu informuoti įmones, įsigijusias gaminį, kuris yra atšauktas dėl saugos arba dėl kurio pateiktas perspėjimas dėl saugos?

Net jei gaminių atšaukimai ir perspėjimai dėl saugos visų pirma skirti vartotojams, tai neturėtų trukdyti jums informuoti visų rūšių klientus, ypač labai mažas ir mažąsias įmones, veikiančias kaip vartotojai.

Kokios taisyklės taikomos registravimo sistemoms ir klientų lojalumo programoms?

RBGS nustatomos naujos pareigos, jei taikote (arba planuojate taikyti):

— **registravimo sistemą**, pagal kurią vartotojai, įsigiję gaminį, gali savanoriškai pateikti gamintojui tam tikrą informaciją, (pvz., savo vardą ir pavardę, kontaktinę informaciją, gaminio modelį ar serijos numerį, ir dėl to galėtų gauti tam tikros naudos, arba

— **klientų lojalumo programą**, pagal kurią galima atpažinti vartotojų įsigytus gaminius (pvz., klientai turi lojalumo kortelę, nuskaitomą perkant gaminius, o jų pirkimo istorija yra prieinama lojalumo programą parengusiai įmonei). Tai neapima klientų lojalumo programų, pagal kurias neįmanoma identifikuoti vartotojų perkamų gaminių (pvz., lojalumo kortelių, kurias turėdami klientai gauna tam tikros naudos už tam tikrą pirktą kiekį, tačiau nėra registruojami jokie duomenys apie tai, kokius gaminius klientas pirko).

Abi sistemos yra veiksmingi būdai nustatyti vartotojus, kuriuos paveikė gaminio atšaukimas arba perspėjimas dėl saugos. Tačiau klientai gali nuspręsti nesinaudoti tokiomis sistemomis, nes jie nėra suinteresuoti kita nauda, kurią teikia registravimo sistema arba klientų lojalumo programa, ir visų pirma dėl to, kad jie gali nenorėti, kad su jais būtų susisiekta rinkodaros tikslais.

Pagal RBGS, jei taikote registravimo sistemą arba klientų lojalumo programą, turite leisti vartotojams pasirinkti užsiregistruoti registravimo sistemoje arba dalyvauti klientų lojalumo programoje tik su sauga susijusiais tikslais.

Tai reiškia, kad vartotojai turėtų turėti galimybę pateikti savo kontaktinius duomenis tik tam, kad gautų saugos informaciją (pvz., apie gaminių atšaukimus arba perspėjimus dėl saugos) Tokiomis aplinkybėmis jų duomenys turėtų būti naudojami tik jei su jais siekiama susisiekti atšaukiant gaminį arba perspėjant dėl saugos ir neturėtų būti tvarkomi jokiais kitais tikslais (pvz., rinkodaros).

Ar turiu kitų pareigų informuoti vartotojus?

Pakanka užtikrinti, kad su visais vartotojais, kuriems daromas poveikis, buvo tiesiogiai susisiekta siekiant suteikti informaciją apie gaminio atšaukimą arba perspėjimą dėl saugos. Tačiau tai gali būti įmanoma tik kai gaminių gamybos partijos yra mažos arba kai vartotojų duomenys yra lengvai prieinami.

Visais kitais atvejais turite išplatinti aiškų ir matomą pranešimą apie atšaukimą (žr. 3.4.1 punktą) arba perspėjimą dėl saugos kitais tinkamais kanalais, užtikrindami kuo platesnę aprėptį. Tai gali būti bendrovės svetainė, socialinių tinklų kanalai, naujienlaiškiai ir mažmeninės prekybos vietos, kai jais naudojamasi, ir, atitinkamais atvejais, pranešimai žiniasklaidoje ir kituose komunikacijos kanaluose.

Pranešimas apie atšaukimą

Raštu pateikiama informacija apie gaminio atšaukimą dėl saugos turėtų būti pateikiama kaip pranešimas apie gaminio atšaukimą. Šis pranešimas apie gaminio atšaukimą vartotojams turi būti lengvai suprantamas, pateikiamas valstybės narės (-ių), kurioje (-iose) gaminys buvo patiektas rinkai, kalba (-omis).

RBGS išvardijami elementai, kurie turi būti nurodyti pranešime apie atšaukimą:

— antraštė, kurią sudaro žodžiai „Gaminio atšaukimas dėl saugos“;

— aiškus atšaukiamo gaminio aprašymas, įskaitant:

  — gaminio atvaizdą, pavadinimą ir prekių ženklą;

  — gaminio identifikacinius numerius (pvz., partijos arba serijos numerius) ir, prireikus, vaizdinę nuorodą, kur juos rasti ant gaminio, ir

  — informaciją apie tai, kada ir kur gaminys buvo parduotas ir kas jį pardavė (jei ji prieinama);

— aiškus žalos, susijusios su atšaukiamu gaminiu, aprašymas, vengiant bet kokių elementų, galinčių sumažinti vartotojų pavojaus suvokimą, (pvz., naudojant tokias sąvokas ir frazes kaip „savanoriškas“, „atsargus“, „savo nuožiūra“, „retais atvejais“ arba „konkrečiais atvejais“, arba nurodant, kad nepranešta apie nelaimingus atsitikimus);

— aiškus veiksmų, kurių vartotojai turėtų imtis, aprašymas, įskaitant nurodymą nedelsiant nutraukti atšaukiamo gaminio naudojimą;

— aiškus vartotojams prieinamų teisių gynimo priemonių aprašymas;

— nemokamas telefono numeris arba interaktyvi internetinė paslauga, kuriais naudodamiesi vartotojai gali gauti daugiau informacijos atitinkama oficialiąja ES kalba (-omis);

— jei tinkama, raginimas pasidalinti informacija apie atšaukimą su kitais asmenimis.

Pranešimų apie atšaukimą šablonas ([29]) nustatytas Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2024/1435 ir pateikiamas portale „Safety Gate“ tokiu formatu, kad ekonominės veiklos vykdytojai galėtų lengvai sukurti pranešimą apie atšaukimą.

Kaip padaryti, kad informacija būtų prieinama asmenims su negalia?

Pagal RBGS privalote užtikrinti, kad informacija apie atšaukimą būtų prieinama asmenims su negalia ([30]). Pavyzdžiui, kai pranešimu apie atšaukimą dalijamasi internete, turėtų būti atsižvelgiama į geriausią prieinamumo internete praktiką. Jei paveikslėlyje yra svarbios informacijos apie atšauktą gaminį arba gaminių, su kuriais susijęs atšaukimas, identifikavimą, ji tai taip pat turėtų būti užrašyta kaip tekstas, kad ją būtų galima nuskaityti kompiuteriu. Kai įmanoma, atvaizdas turėtų būti toks, kad būtų galima lengvai koreguoti jo dydį, ryškumą ir kontrastą. Be to, turėtų būti užtikrinama jo sąveika su programomis ir pagalbiniais prietaisais, kad būtų galima naršyti pranešime.

3.4.2. Kokias teisių gynimo priemones turėčiau pasiūlyti vartotojams, jei inicijuoju gaminio atšaukimą dėl saugos?

Jei atšaukiate gaminį, turite pasiūlyti vartotojui galimybę pasirinkti bent dvi iš šių teisių gynimo priemonių:

— atšaukiamo gaminio **taisymą**;

— atšaukiamo gaminio **pakeitimą** saugiu to paties tipo gaminiu, kurio bent vertė ir kokybė yra tokie patys, arba

— atitinkama atšaukto gaminio vertės **kompensaciją**. Tokiu atveju kompensacijos suma turi būti bent jau lygi vartotojo sumokėtai kainai. Papildomos kompensacijos gali būti numatytos nacionalinės teisės aktuose.

Galite pasiūlyti papildomų paskatų (pvz., nuolaidų ar čekių), kad paskatintumėte vartotojus dalyvauti atšaukime.

Išimties tvarka galite pasiūlyti vartotojui tik vieną teisių gynimo priemonę, jeigu:

— kitos teisių gynimo priemonės būtų neįmanomos, arba

— palyginti su siūloma teisių gynimo priemone, kitos teisių gynimo priemonės sukeltų neproporcingų išlaidų.

Tai turėtų būti vertinama atsižvelgiant į visas aplinkybes, įskaitant tai, ar alternatyvi teisių gynimo priemonė galėtų būti suteikta nesukeliant didelių nepatogumų vartotojui.

Bet kuriuo atveju teisių gynimo priemonė visada turėtų būti veiksminga, nemokama ir savalaikė. Ji **neturėtų vartotojui sukelti didelių nepatogumų.** Vartotojas neturėtų dengti gaminio siuntimo arba kitokio grąžinimo išlaidų. Jei gaminiai dėl savo pobūdžio nėra nešiojami, turėtumėte pasirūpinti, kad gaminys būtų pasiimtas.

([29]) 2024 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2024/1435, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/988 taikymo taisyklės dėl pranešimo apie atšaukimą šablono nustatymo, priede (OL L 2024/1435, 2024 5 27, p. 1).

([30]) Reikėtų pažymėti, kad gaminiai, kuriems taikomas Europos prieinamumo aktas (2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70–115)), turi atitikti jame nustatytus prieinamumo reikalavimus. Direktyvoje reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai užtikrintų, kad prie šių gaminių būtų pridėtos instrukcijos ir saugos informacija vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams lengvai suprantama kalba. Tai apima asmenis su negalia ir ta informacija turi būti prieinama laikantis direktyvos I priede nustatytų prieinamumo reikalavimų.

Kokiais atvejais vartotojas automatiškai turi teisę į kompensaciją?

Jei per pagrįstą laiką ir nesukeldamas didelių nepatogumų vartotojui nepataisėte ir nepakeitėte gaminio, vartotojas turi teisę į gaminio vertės kompensaciją.

Ar galiu paprašyti vartotojų, kad jie patys pasitaisytų pavojingą gaminį arba jį pašalintų?

Galite paprašyti vartotojų, kad patys pasitaisytų gaminį, jei jie gali tai padaryti lengvai ir saugiai (pvz., pakeisti bateriją nešiojamajame kompiuteryje, nes tam nereikėtų specialių įgūdžių). Tai turi būti aiškiai aprašyta pranešime apie atšaukimą. Privalote pateikti vartotojams reikiamas instrukcijas ir, jei reikia, nemokamas atsargines dalis arba programinės įrangos atnaujinimus.

Į veiksmus, kurių reikia imtis, galite įtraukti pavojingo gaminio pašalinimą, jei tai galima padaryti lengvai ir saugiai. Pašalinimo neturėtumėte įtraukti, pavyzdžiui, jei gaminį pašalinus kyla gaisro pavojus.

Kokia sąsaja su direktyvomis (ES) 2019/770 [31] **ir (ES) 2019/771** [32]**?**

Direktyvose (ES) 2019/770 ir (ES) 2019/771 nustatytos sutartinės teisių gynimo priemonės, kai prekės neatitinka sutarties nuostatų. RBGS nuostatomis dėl teisių gynimo priemonių siekiama užtikrinti pavojingų gaminių pašalinimą iš rinkos ir tinkamą teisių gynimo priemonę vartotojui. Palyginti su direktyvomis (ES) 2019/770 ir (ES) 2019/771, RBGS ypatumai yra šie:

— kai gaminys atšaukiamas pagal RBGS, nėra jokių laiko apribojimų teisių gynimo priemonėms aktyvuoti;

— vartotojas turi teisę reikalauti teisių gynimo priemonių iš atitinkamo už atšaukimą atsakingo ekonominės veiklos vykdytojo, nebūtinai prekiautojo, ir

— kai gaminys atšaukiamas dėl saugos, vartotojas neturėtų privalėti įrodyti, kad gaminys yra pavojingas.

Vartotojai gali pasirinkti pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis, numatytomis tuo atveju, kai pavojingas gaminys atšaukiamas pagal RBGS, arba teisių gynimo priemonėmis, taikomomis, kai prekės neatitinka sutarties.

Pavyzdys. Gamintojas inicijuoja gaminio atšaukimą dėl saugos, o vartotojai, remdamiesi pranešimu apie atšaukimą, gali reikalauti taikyti teisių gynimo priemones arba, jei taikytina, gali prašyti pardavėjo imtis teisių gynimo priemonių, grindžiamų pavojingos prekės neatitiktimi sutarčiai.

Bet kokiu atveju:

— kai vartotojams pagal RBGS suteikiama teisių gynimo priemonė, jie negali reikalauti teisių gynimo priemonės dėl prekės neatitikties sutarčiai, nes gaminys buvo pavojingas, ir

— kai vartotojams suteikiama teisių gynimo priemonė pagal Direktyvą (ES) 2019/770 arba Direktyvą (ES) 2019/771, jie negali reikalauti teisių gynimo priemonės pagal RBGS tuo pačiu saugos klausimu.

Tačiau jeigu po to, kai buvo atšauktas pavojingas gaminys, vartotojui buvo suteikta teisių gynimo priemonė, tačiau kiti tos pačios prekės atitikties reikalavimai neįvykdyti, pardavėjas išlieka atsakingas už tokią prekės neatitiktį sutarčiai.

(31) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/770 dėl tam tikrų skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų teikimo sutarčių aspektų (OL L 136, 2019 5 22, p. 1–27).

(32) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo–pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB, (OL L 136, 2019 5 22, p. 28–50).

3.4.3. **Kas yra portalas „Safety Business Gateway“?**

Portalą „Safety Gate“ sudaro trys elementai:

— skubių įspėjimų apie pavojingus ne maisto gaminius sistema, kurią įgyvendinant nacionalinės institucijos ir Komisija gali keistis informacija apie tokius gaminius (**skubių įspėjimų sistema „Safety Gate“**);

— interneto portalas, kuriame visuomenė informuojama apie priemones, kurių imtasi dėl pavojingų gaminių, ir sudaromos sąlygos teikti skundus, taip pat elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjams sudaromos sąlygos užregistruoti savo kontaktinį punktą (**portalas „Safety Gate“** ([33]));

— interneto portalas, kuriame įmonės turi galimybę vykdyti savo pareigą informuoti valdžios institucijas ir vartotojus apie pavojingus gaminius ir nelaimingus atsitikimus (**portalas „Safety Business Gateway“**).

Skubių įspėjimų sistema „Safety Gate“ yra platforma, per kurią institucijos ir Komisija keičiasi informacija apie priemones, kurių imtasi dėl pavojingų ne maisto gaminių. Sistemoje pateikiama ir vieša informacija, ir riboto naudojimo konfidencialūs duomenys, su kuriais gali susipažinti tik registruotos institucijos.

Įspėjimo informacijos iš skubių įspėjimų sistemos išrašas skelbiamas **portale „Safety Gate“**, kad visuomenė būtų informuota apie pavojingus gaminius. **Elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai** turi užregistruoti savo kontaktinius punktus portale „Safety Gate“, kad būtų lengviau bendrauti su institucijomis gaminių saugos klausimais. Registruoti elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjai gali prašyti sąveikumo kredencialų, kad galėtų automatiškai gauti naujus įspėjimus iš karto po jų paskelbimo portale „Safety Gate“.

Portalas „Safety Business Gateway“ – tai priemonė, kuria įmonės turi naudotis, kad informuotų rinkos priežiūros institucijas apie:

— pavojingus gaminius, kuriuos jie tiekė rinkai, ir (arba)

— su tokiais gaminiais susijusius nelaimingus atsitikimus.

Portalą „Safety Business Gateway“ galima rasti portale „Safety Gate“ ([34]).

Kokią informaciją turiu pateikti portale „Safety Business Gateway“?

Norėdami pateikti pranešimą per portalą „Safety Business Gateway“, turite susikurti „EU Login“ paskyrą arba prisijungti prie savo esamos „EU Login“ paskyros.

Tada portale „Safety Business Gateway“ turite įrašyti informaciją, pagal kurią identifikuojamas gaminys, išsamiai apibūdinti gaminio keliamą pavojų arba įvykusį nelaimingą atsitikimą ir nurodyti informaciją apie gaminio tiekimo grandinę.

Kas atsitinka su įvesta informacija? Ar jis automatiškai tampa pranešimu skubių įspėjimų sistemoje „Safety Gate“?

Portale „Safety Business Gateway“ įvesta informacija tampa nedelsiant prieinama visoms atitinkamoms rinkos priežiūros institucijoms.

Jei atitinkami kriterijai tenkinami, institucija, remdamasi pateikta informacija, gali nuspręsti sukurti pranešimą skubių įspėjimų sistemoje „Safety Gate“.

Jei pateikėte rizikos vertinimą, į jį atsižvelgia tik atsakinga institucija, kuri pavojaus lygį gali įvertinti kitaip.

Ar galiu naudotis portalu „Safety Business Gateway“, kad informuočiau vartotojus?

Taip. Portale „Safety Business Gateway“ galite pateikti vartotojams įspėti skirtą informaciją (pvz., pranešimą apie gaminio atšaukimą dėl saugos). Atitinkama nacionalinė institucija patikrina pateiktą informaciją ir, jei ji atitinka kriterijus, skubių įspėjimų sistemoje „Safety Gate“ sukuria pranešimą, remdamasi portale „Safety Business Gateway“ pateiktu atveju. Tada vieša informacija vartotojams bus skelbiama portale „Safety Gate“. Tačiau tai nepakeičia jūsų pareigos tiesiogiai susisiekti su vartotojais ir prireikus plačiai skleisti informaciją.

([33]) Į portalą „Safety Gate“ galima patekti naudojant šią nuorodą: https://ec.europa.eu/safety-gate/
([34]) https://webgate.ec.europa.eu/safety-business-gateway/screen/public/home.

3.4.4. **Esminis pakeitimas**

Labai svarbu, kad gaminiai išliktų saugūs visą jų gyvavimo laikotarpį.

Gaminio pakeitimas naudojant fizines ar skaitmenines priemones galėtų paveikti gaminio pobūdį ir jo savybes taip, kaip nebuvo numatyta pradiniame gaminio rizikos vertinime, o tai galėtų kelti pavojų jo saugai. Todėl toks **kiekvieno fizinio ar juridinio asmens** atliktas pakeitimas turėtų būti laikomas esminiu pakeitimu ir, jei jo neatliko vartotojas ar jo vardu veikiantis asmuo, **gaminys turėtų būti laikomas nauju kito gamintojo gaminiu.**

Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame reglamente nustatyto bendrojo saugos reikalavimo, tą esminį pakeitimą atliekantis asmuo yra laikomas gamintoju ir jam turėtų būti taikomos tos pačios pareigos. Tas reikalavimas turėtų būti taikomas tik **pakeistai gaminio daliai, jei pakeitimas nedaro poveikio visam gaminiui**. Siekiant išvengti nereikalingos ir neproporcingos naštos, esminį pakeitimą atliekantis asmuo neprivalo pakartoti bandymų ir rengti naujų dokumentų, susijusių su gaminio aspektais, kuriems pakeitimas nedaro poveikio.

Esminį pakeitimą atlikęs asmuo turėtų įrodyti, kad tas pakeitimas nedaro poveikio visam gaminiui.

Taip pat atkreipkite dėmesį į tai, kad **jei pakeičiate gaminių prekių ženklo pavadinimą ir pateikiate juos rinkai savo vardu**, **esate laikomas to gaminio gamintoju** ir turite prisiimti visą gamintojo atsakomybę.

3.4.5. **Bendradarbiavimas su rinkos priežiūros institucijomis**

Reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai visapusiškai bendradarbiautų su rinkos priežiūros institucijomis ir pateiktų joms prašomą informaciją. Šis bendradarbiavimas apima **ekonominės veiklos vykdytojų rinkos priežiūros institucijų prašymu teikiamą toliau nurodytą informaciją:**

10 metų laikotarpiui:

— išsamų gaminio keliamo pavojaus aprašymą;

— su gaminiais susijusius skundus;

— žinomus nelaimingus atsitikimus, ir

— taisomųjų veiksmų, kurių imtasi tam tikram pavojui pašalinti, aprašymą;

6 metų laikotarpiui:

— tiekėjų, tiekiančių gaminį ar jo dalį, sudedamąsias dalis arba bet kokią į gaminį įmontuotą programinę įrangą, atsekamumo informaciją, ir

— ekonominės veiklos vykdytojų, kuriems gaminys buvo tiekiamas, atsekamumo informaciją.

Be to, gali būti reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai rinkos priežiūros institucijoms reguliariai teiktų taisomųjų priemonių pažangos ataskaitas.

4. **Kur rasti daugiau informacijos?**

Daugiau informacijos apie **gaminių saugą** rasite portale „Safety Gate“ ([35]) ir viešoje Komisijos interneto svetainėje ([36]). Šiuose puslapiuose rasite bendros informacijos apie vartojimo gaminių saugą, taip pat apie portalą „Safety Gate“, Reglamentą dėl bendros gaminių saugos, įsipareigojimą užtikrinti gaminių saugą+, tarptautinį bendradarbiavimą gaminių saugos, standartų ir rinkos priežiūros srityje.

([35]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/obligationsForBusinesses.
([36]) https://commission.europa.eu/business-economy-euro/doing-business-eu/eu-product-safety-and-labelling_lt.

Įmonėms naudinga informacija pateikiama **Mėlynajame vadove dėl gaminius reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo** (2022 m. versija yra naujausia versija) ([37]). Jame išsamiai aprašomi ES teisės aktai, reglamentuojantys gaminius, ir aplinkybės, kuriomis taikomas RBGS. Visų pirma Mėlynojo vadovo 1.2–1.3 skirsniuose paaiškintas suderintų ir nesuderintų gaminių skirtumas gaminių saugos požiūriu, kai kalbama apie saugos prezumpciją, rinkos priežiūrą ir ekonominės veiklos vykdytojų pareigas. Rinkos priežiūros veikimas ES taip pat išsamiau paaiškintas (7 skirsnyje).

Kalbant apie ekonominės veiklos vykdytojų vaidmenį, kaip numatyta Reglamento 2019/1020 4 straipsnyje (atsakingas asmuo ES), Komisija priėmė **gaires** ([38]). Tos gairės padeda ekonominės veiklos vykdytojams ir priežiūros institucijoms vienodai taikyti Reglamento (ES) 2019/1020 4 straipsnio nuostatas.

ES portalas „Safety Gate“

Nacionalinės institucijos į skubių įspėjimų sistemą „Safety Gate“ kasdien siunčia informaciją apie priemones, kurių imtasi arba užsakyta imtis pavojingų ne maisto gaminių atžvilgiu. Kiekviename įspėjime pateikiama informacija apie nustatytą pavojingą gaminį, rizikos aprašymas ir priemonės, kurių ėmėsi ekonominės veiklos vykdytojas arba kurių ėmėsi institucija.

Naujausius perspėjimus galima rasti **portale „Safety Gate“** ([39]), kuriame taip pat galima susipažinti su savaitinėmis ataskaitomis ([40]) ir ieškoti nuo 2005 m. paskelbtų įspėjimų ([41]). Taip pat galite užsisakyti portalo „Safety Gate“ naujienlaiškį ([42]), kad gautumėte visą savaitinį naujausių paskelbtų įspėjimų sąrašą.

Portale „Safety Gate“ taip pat pateikiama nuoroda į **portalą „Safety Business Gateway“**, kuriame ekonominės veiklos vykdytojai rinkos priežiūros institucijoms teikia pranešimus apie pavojingus gaminius, ir gairės dėl praktinio portalo „Safety Business Gateway“ įgyvendinimo.

Portale „Safety Gate“ taip pat pateikiamas atitinkamų valstybių narių rinkos priežiūros institucijų, dirbančių su pavojingais ne maisto produktais, **kontaktinių asmenų sąrašas**.

Prie RBGS pridedamose įgyvendinimo ir deleguotosiose priemonėse taip pat pateikiama daugiau informacijos, visų pirma apie:

— **taisykles dėl prieigos prie skubių įspėjimų sistemos „Safety Gate“ ir jos veikimo, į sistemą įvestinos informacijos, pranešimo reikalavimų ir rizikos lygio vertinimo kriterijų** ([43]);

— **sąveikiosios portalo „Safety Gate“ sąsajos įdiegimą elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjams** ([44]);

— **pranešimo apie atšaukimą šablonus** ([45]);

([37]) „2022 m. Mėlynasis vadovas dėl gaminius reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo“ (OL C 247, 2022 6 29, p. 1–152).
([38]) Komisijos pranešimas „Reglamento (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties 4 straipsnio praktinio įgyvendinimo gairės ekonominės veiklos vykdytojams ir rinkos priežiūros institucijoms“ (OL C 100, 2021 3 23, p. 1–15).
([39]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport#recentAlerts.
([40]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport#weeklyReports.
([41]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/search?resetSearch=true.
([42]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport/subscription.
([43]) 2024 m. rugpjūčio 27 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/3173, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/988 papildomas prieigos prie skubių įspėjimų sistemos „Safety Gate“, jos veikimo, į ją įvestinos informacijos taisyklėmis, pranešimo reikalavimais ir rizikos lygio vertinimo kriterijais, (OL L 2024/3173, 2024 12 13).
([44]) 2024 m. gegužės 27 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/1459, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/988 taikymo taisyklės, susijusios su portalo „Safety Gate“ sąveikiosios sąsajos įdiegimu elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjams, (OL L 2024/1459, 2024 5 28).
([45]) 2024 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/1435, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/988 taikymo taisyklės dėl pranešimo apie atšaukimą šablono nustatymo, (OL L 2024/1435, 2024 5 27).

— **būdus, kuriais vartotojai ir kitos suinteresuotosios šalys informuoja Komisiją apie gaminius, kurie galėtų kelti pavojų vartotojų sveikatai ir saugai** ([46])**;**

— **rezultatų rodiklius** ([47])**,** ir

— **skubių įspėjimų sistemos „Safety Gate“ bendrųjų nacionalinių kontaktinių punktų funkcijas ir užduotis** ([48])**.**

Galiausiai veiklos ataskaitos (įskaitant bandymų rezultatus) skelbiamos vykdant reguliariai organizuojamą **koordinuota gaminių saugos užtikrinimo veiklą (CASP)**, per kurią ES ir ELPA institucijos kartu atlieka konkrečių gaminių bandymus. Taip pat galite rasti **informacijos suvestines su pagrindinėmis įmonėms skirtomis žinutėmis**, kurios gali jums padėti gauti informacijos apie kelias gaminių kategorijas. Galutinės ataskaitos ir informacinė medžiaga visomis ES kalbomis pateikiamos portale „Safety Gate“ ([49]).

5. Išvada

RBGS užtikrinama gaminių sauga ir vartotojų apsauga. Juo papildomi konkretūs reikalavimai, nustatyti derinamuosiuose Sąjungos gaminių teisės aktuose ir apskritai Sąjungos teisėje. Įmonėms juo paaiškinama ir suderinama jų atsakomybė, susijusi su gaminių sauga, ir taip užtikrinamas didesnis teisinis tikrumas.

Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ES bendrojoje rinkoje veikiančioms įmonėms ir aukštą vartotojų apsaugos lygį, svarbu vykdyti su gaminių sauga susijusias pareigas pagal RBGS. Įmonėms, kurios nevykdo savo pareigų, valstybės narės gali skirti baudas.

Svarbu pabrėžti, kad pats RBGS nereglamentuoja atsakomybės taisyklių. Daugiau informacijos apie **ES atsakomybės už gaminius teisės aktus** galima rasti Komisijos interneto svetainėje ([50]).

Taip pat svarbu pabrėžti, kad teisės aktų reikalavimus galima labai papildyti **savanoriškomis iniciatyvomis, kuriomis dar labiau didinama gaminių sauga**, ir pripažinti įdėtas pastangas (pvz., įsipareigojimą užtikrinti gaminių saugą+ ([51]) arba apdovanojimą už gaminių saugą) ([52]).

RBGS taip pat pripažįstama tokių savanoriškų schemų, kurios viršija teisinius reikalavimus, svarba ir suteikiama galimybė nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir Komisijai skatinti savanoriškus **susitarimo memorandumus** su ekonominės veiklos vykdytojais ar elektroninių prekyviečių paslaugų teikėjais, taip pat su vartotojams ar ekonominės veiklos vykdytojams atstovaujančiomis organizacijomis, kuriuose numatyti savanoriški įsipareigojimai didinti gaminių saugą. Visi susiję subjektai raginami plėtoti tokias iniciatyvas.

Kontaktiniai duomenys

Dėl kitų konkrečių klausimų, kurių jums gali kilti, portale „Safety Gate“ galite rasti daugiau nacionalinių rinkos priežiūros institucijų kontaktinių duomenų ([53]).

([46]) 2024 m. birželio 21 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/1740, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/988 taikymo taisyklės dėl būdų, kuriais vartotojai ir kitos suinteresuotosios šalys informuoja Komisiją apie gaminius, kurie galėtų kelti pavojų vartotojų sveikatai ir saugai, ir kuriais tokia informacija perduodama atitinkamoms nacionalinėms institucijoms, (OL L 2024/1740, 2024 6 24).

([47]) 2024 m. lapkričio 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/2958, kuriuo nustatomi rezultatų rodikliai, svarbūs Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2023/988 dėl bendros gaminių saugos, (OL L 2024/2958, 2024 12 2).

([48]) 2024 m. spalio 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/2639, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/988 taikymo taisyklės, susijusios su skubių įspėjimų sistemos „Safety Gate“ bendrųjų nacionalinių kontaktinių punktų funkcijomis ir užduotimis (OL L 2024/2639, 2024 10 10).

([49]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/casp.

([50]) https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/goods/free-movement-sectors/liability-defective-products_en?prefLang=lt.

([51]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/productSafetyPledge.

([52]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/safetyAward.

([53]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/contacts.